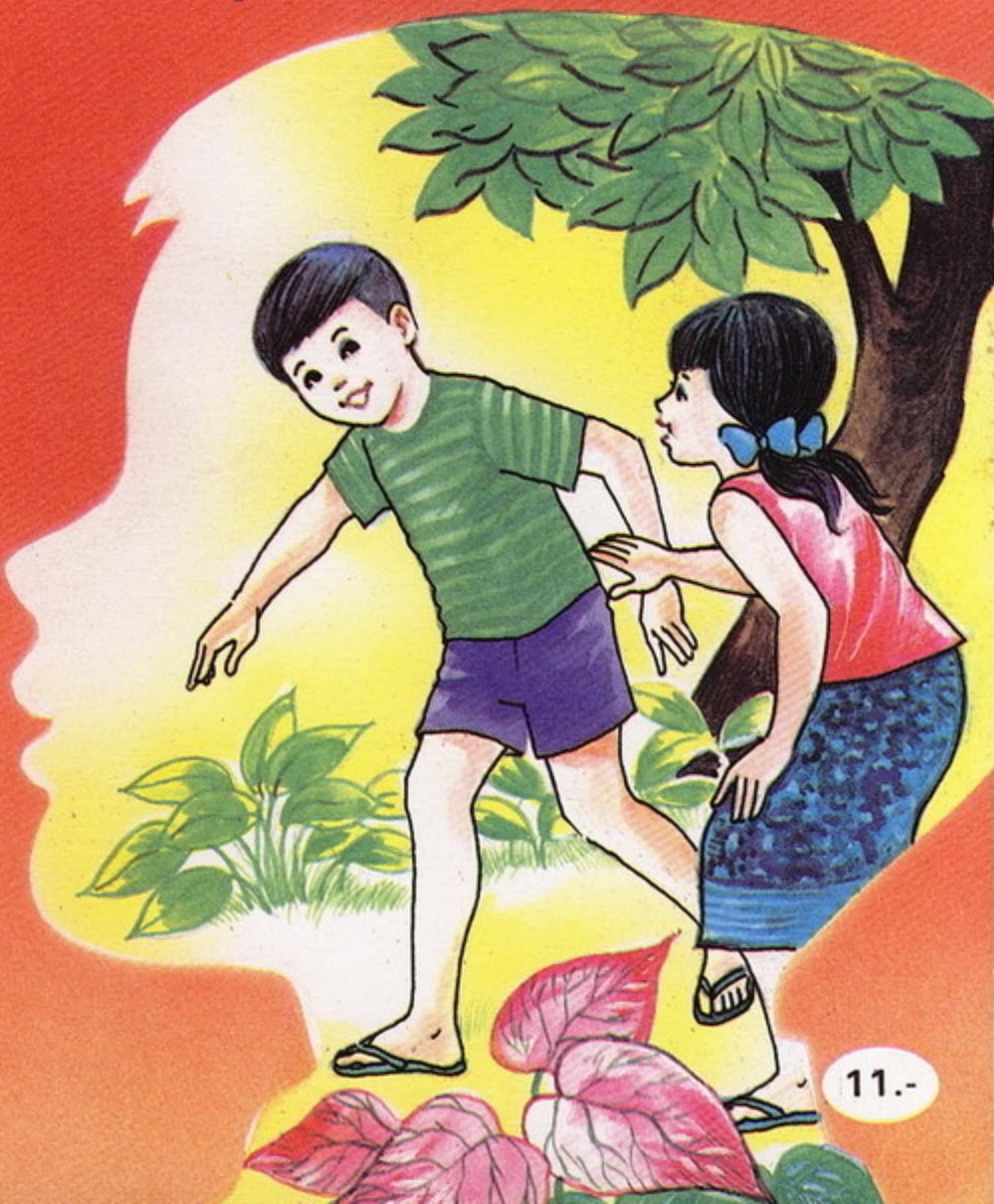

หนังสือเรียน ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๑

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑

หนังสือเรียนภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่ม ๑

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สิบหก ๓๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๕

ปกกระดาษราคาเด่นละ ๑๙.๐๐ บาท
(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้แล้ว)

องค์การค้าของครุสภากจัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ครุสภากลางพร้าว

๔๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีใบอนุญาติคุณพระราชนูญยศ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรณีวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๒ เล่ม ๑ ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๐

A handwritten signature in black ink is placed over a horizontal line, likely belonging to the Minister of Education who issued the decree.

(นายรังสฤษดิ์ เชawanศิริ)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยกระกรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นควร ให้มีการจัดทำสื่อการเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา ขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มสาระ และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างแผนการสอน คู่มือครุ แล้วจัดทำวัสดุแบบเรียนระดับประถมศึกษาขึ้น ดังนี้รายนามดังไปนี้

๑. นางรัชนี ศรีไพรวรณ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสุเจตน์ อิงค์สุวนิชย์	
๓. นายปรุง พวงนัดดา	
๔. นายบุญเสริม ฤทธากิรนย์	
๕. นางสุจิตรวรรณ ดิษกมล	
๖. นางเตือนใจ แก้วโภกาส	
๗. นายชูศักดิ์ บุศราคำ	
๘. นายสมาน บุญลั่น	
๙. นางวารุณี ใจจนนาค	
๑๐. นางสาวเข็มทอง กันธพนิต	
๑๑. นางนวลจันทร์ นิเกศวรวิทัย	
๑๒. นายวิกรม ชุมสาย ณ อยุธยา	
๑๓. นางเกยร คุลขปาน	
๑๔. นางสาวนิตยา อรุณสุโกรจน์	
๑๕. นางระพีพรรณ นาทวารทต	
๑๖. นางสาวจินตนา ใบกาชูขี่	

๑๗. นายสมพงษ์ หละสุรีย์

๑๘. นางสุชาดา วัชรุติ

เลขาธุการคณะกรรมการป้องกันดิจิตอล

๑๙. นางสาววันเพ็ญ พงษ์จินดา

ผู้ช่วยเลขาธุการคณะกรรมการป้องกันดิจิตอล

๒๐. นางสาวสมกร บัวสาย

ผู้ช่วยเลขาธุการคณะกรรมการป้องกันดิจิตอล

และมีคณที่ปรึกษาดังนี้รายนามต่อไปนี้

นายสมาน	แสงนลี
---------	--------

นางฐาปนา	นาครทรรพ
----------	----------

นางสาวพัฒนา	กาสบุตร
-------------	---------

นางกิติยาวดี	บุญชื่อ
--------------	---------

นางฉวีวรรณ	จิงเจริญ
------------	----------

นางสาววรณี	สุนทรเวช
------------	----------

นางสาวอริ	สัมหนึ่ว
-----------	----------

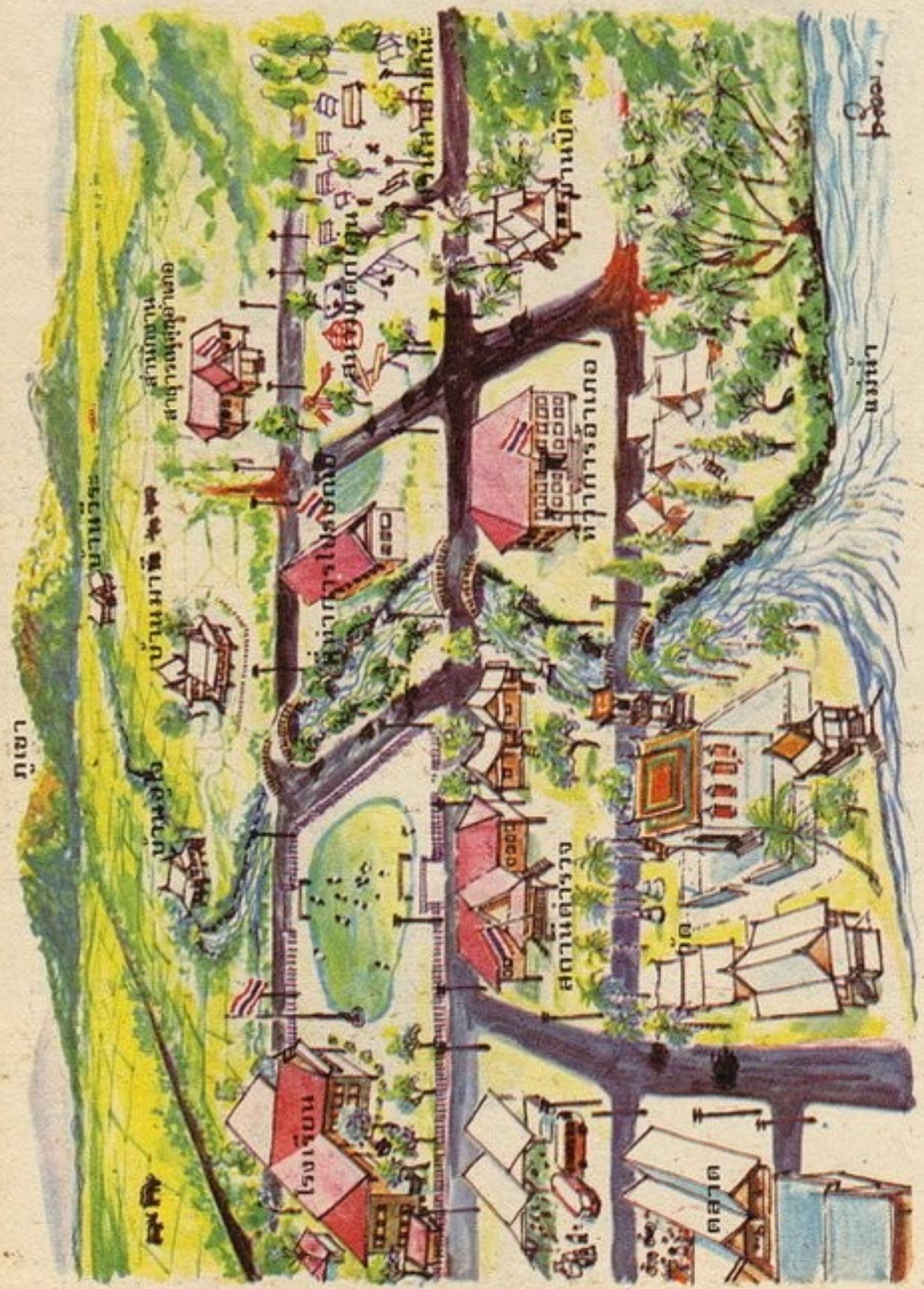
นางวัลลี	ปราสาททองโอสถ
----------	---------------

นายสวัสดิ์	คงกล
------------	------

คณะกรรมการฯ ได้เรียนเรียงหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษานักเรียนชั้นที่ ๒ เล่ม ๐ ขึ้น เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นหนังสืออ่านภาษาไทยระดับเบื้องต้นและให้อ่านด้วยความสนุกเพลิดเพลิน จึงได้จัดทำภาพประกอบให้เหมาะสมกับข้อความ

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กรมวิชาการ
มิถุนายน ๒๕๖๑

วีระ

เจ้าจอม

มานี

มานะ

เจ้าใจ

ชูใจ

สีเทา

ปิติ

เจ้าแม่ก

บุญเติม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑	๑
บทที่ ๒	๗
บทที่ ๓	๑๙
บทที่ ๔	๒๑
บทที่ ๕	๒๘
บทที่ ๖	๓๕
บทที่ ๗	๔๓
บทที่ ๘	๕๑
บทที่ ๙	๕๘
บทที่ ๑๐	๖๖
บทที่ ๑๑	๗๕
บทที่ ๑๒	๘๑
บทที่ ๑๓	๙๐
บทที่ ๑๔	๙๗
บทที่ ๑๕	๑๐๕

บทที่ ๑

เข้าวันเสาร์ แม่ชวนมานีไปซื้อกับข้าวที่ตลาด มานีช่วยหัวตะกร้าให้แม่ ในตลาดมีคนมาก และมีของขายหลายอย่าง ของกินก็มี ของใช้ก็มี

แม่ถามราคา และเลือกซื้อแต่ของดีที่ราคาไม่แพงเกินไป แม่ซื้อผ้า หัว สบู่ และของกินหลายอย่าง มีเกลือ มะนาว ปลาทู ไข่และไก่ แม่จะซื้อหมูกับเนื้อด้วยแต่ไม่มีขาย เพราะวันนั้นเป็นวันพระ มานีเห็นผลไม้่น่ากินหลายอย่าง มีเงาะ ลำไย น้อยหน่า จึงขอให้แม่ซื้อเงาะ

สายแล้วแม่ยังซื้อของไม่เสร็จ มานีเดินตามแม่อุญานจนหิว มองเห็นร้านหนึ่งมีของกิน

น่าอร่อยและราคาไม่แพงเพริ่มมีบ้ายบอกไว้ นานี
จึงชวนแม่เข้าไป แม่เห็นว่าบ้านอยู่ใกล้ตลาด
จึงพามานีเข้าไปซื้อกิน ในร้านมีคนมาก

แม่พูดว่า “ร้านนี้ทำของอร่อย จึงมีคน
มากินกันมาก”

นานีพูดกับแม่ว่า “เขาคงได้เงินมากนะคะ
แม่”

“ถ้าขายดีก็ได้เงินมากซึ่ลูก” แม่ตอบ
“คนขายของต้องได้เงินมากทุกคนหรือคะ
แม่” นานีถาม

“บางคนก็ได้มาก บางคนก็ได้น้อย ถ้า
ใครได้น้อย ก็ต้องพยายามทำของให้ดีๆ จึงจะมี
คนซื้อ” แม่ตอบ

“มานีอยากขายของบ้าง เราจะได้มีเงิน
 มาก ๆ” มานีบอกแม่
 แม้ยังด้วยความพ้อใจ แล้วบอกกับมานีว่า
 “ดแล้วลูก”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

พ	ห	ไ	เข	ล
เล	เม	ส	ท	หอย
ตัวอย่าง				
ช	ข	ห		
ช	ข	ห		

๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ - ะ

เง	เค	เย	เพ
เก	เจ	เบ	เป

ເນາະ ເຖະ ແພະ ເສັະ

ເລາະ ເມາະ ເຫາະ ເຊຳະ

๓. ຜິກອ່ານຄຳທີ່ສະກຸດດ້ວຍ ວ ແລະ ຍ

ຂາວ ຄາວ ດາວ

ສວຍ ຮවຍ ອວຍ

ຫາຍ ຍາຍ ກາຍ

ຫອຍ ລອຍ ປອຍ

ຫິວ ແກວ ປຸ່ງ

ເດືອຍ ໂຮຍ ເລວ

๔. ອ່ານແລະຈຳປັນຄຳ

ອຣ່ອຍ ອ່ານວ່າ ອະ - ມຣ່ອຍ (ອອກເສີຍງ ອະ ກິ່ງເສີຍງ)

ເສົ້ຈ " ເສົ້ດ

๕. ຜິກອ່ານ

ໜີເລື້ອ ເຄາະເລື້ອ ເລາະເລື້ອ

ນໍາເບື້ອ ແອົພເບື້ອ ໙ໍອເງາະ

ຜັ້າຂາວ ຮູ້ຂ່າວ ພາຍຂ່າວ ຂ່າວເຮືອ

ห้อยขา หน้าสวย ถ่ายแก้ว เสร์เจลัว
 นุยฉาย มาสาย ส่ายหน้า หาสีว
 เป็นสิว หูหัว หิวข้าว หวานอน
 หัวเราะเยาะ เคาะระฆัง
 ลงข้อของ หองครุใหญ่
 ไล่เลือสวย ถ่ายกาแฟ

แม่ชื่อเงาะ

ฉบับวีม

แมวกินปลาทู

นกเรียนหัวกระเป่า

ลำไยอยู่ในตะกร้า

บทที่ ๒

เมื่อแม่และนานีกลับจากตลาดก็เข้าครัวในครัวมีเดา มีตู้ใส่กับข้าวอยู่ข้างฝา ของทุกอย่างสะอาด เพราะแม่ทำความสะอาดอยู่เสมอ

นานีชอบดูแม่ทำกับข้าว เพราะอยากทำกับข้าวเก่งเหมือนแม่ จึงช่วยแม่ล้างผัก หม้อ กะทะ และช่วยตักน้ำ บางทีก็พัดไฟในเตาให้

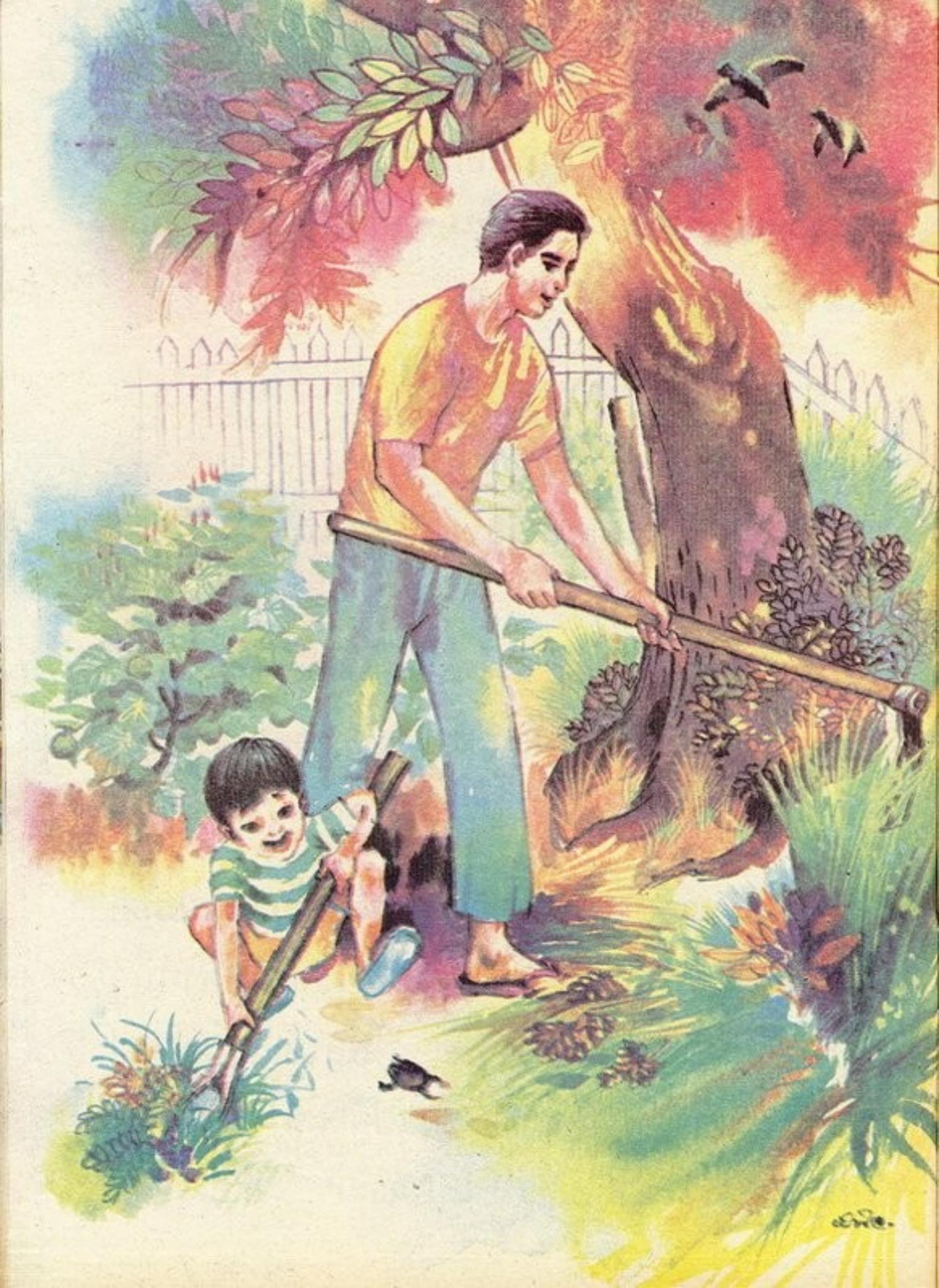
นานะกับพ่อกำลังทำงานอยู่ในสวนหลังบ้าน พ่อปลูกผักหลายอย่าง นานะช่วยตักน้ำรดน้ำ กับปลูกพริกและมะเขือด้วย นานะชอบดูคอมะเขือลีม่วง พ่อเก็บพริกแก่ไปให้แม่เก็บไว้ทำกับข้าว

เวลาจะแกง แม่เลือกใช้แต่พิริกแห้งลีดeng
น้ำพิริกแกงในครกจึงมีลีดengน่ากิน แม่ชอบแกง
ปลาใส่มะเขือ

ถ้าในสวนมีหญ้ารุกมาก ต้นไม้จะไม่งาม
พ่อจึงต้องเอาหญ้าออกอยู่่เสมอ พ่อสอนให้มานะ
รู้จักใช้จอบและเลี่ยมทำสวน นานะใช้เลี่ยมแซะ
กอหญ้าให้รากมันอกมาด้วย เขาเก็บหญ้าแห้ง
ไปไว้ที่ใต้ต้นไม้ใกล้รั้ว มีค่างคากลายตัวกระโดด
ออกมายากริมรั้ว นานะไม่กลัวคางคาก จึงนั่ง
พักใต้ต้นไม้

พอทำกับข้าวเสร็จแล้ว แม่ให้มานีไปปอก
พอกับมานะมากินข้าว พอกับมานะขอไปอาบน้ำ
ก่อน เมื่อกำลังกินข้าวอยู่่ พ่อบอกกับแม่ว่า
มานะช่วยทำงานได้มาก ช่วยปลูกผัก ตักน้ำรด
ผัก และแซะรากหญ้า แม่บอกว่า ถ้าปลูกผัก

ได้มาก ๆ แม่กับมานีจะเอาไปขายที่ตลาด มานะ
เล่าให้�านีฟังว่า เขาไปช่วยพ่อทำงานในสวน
พบคางคกหลายดัว แล้วเขาก็ทำห้ากระโดด
เหมือนคางคก แม่บอกว่าอย่าเล่นเวลา กินข้าว

แบบฝึก-

๑. คำ ร ล ควบกล้ำ ออ กเสียงกล้ำทั้งตัวหน้าและตัว ร ล เช่น

คุ - ครู

ป่า - ปลา

ฝึกอ่านคำ ร ล ควบกล้ำ

กรง	ครัว	ครก	พริก	ไคร
เกลือ	กลัว	ปลูก	ไกล	ไกล

๒. ฝึกผันคำ

ออ	เดา	ตู้	บ้าย
เจ้า	ไกล	แปรง	แก่

ตัวอย่าง

ดู ดู ดู ดู ดู
แปรง แปรง แปรง แปรง แปรง

๓. ฝึกอ่านคำที่ใช้ ॥-

แซะ แนะ และ^{*}
xae næ æd

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ก (แม่ กก)

ตาก	ราก	หาก
ดัก	พัก	ผัก
ปลูก	ลูก	ผุก
เปลือก	เลือก	เมือก
อก	รอก	หอก
จอก	พริก	ครก

---

*ถ้าคำที่จะนำมาผันมีรูปวรรณยุกต์อยู่ด้วย ให้นักเรียนเริ่มผันคำนั้นด้วยตนเอง ตั้งแต่เป็นคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น ตู้ ผันว่า ตุ ตุ ตุ ตุ

๕. ฝึกอ่าน

กอไผ่ อีก้อ ก่อไฟ
 ข้าวตู อย่าดู ดูไม้
 พริกแหง ไม่แพง แกงได้
 ฝาแตะ ไล่แพะ แซะหญ้า
 เรียกหา ไครมา หาครก
 มาไกล์ ใจกล้า อย่าเหลือ
 เลือกผัก ตักออก กรอกน้ำ[%]
 หญ้ารัก คงคง หกตัว
 แบกของหนัก อยากหยุดพัก
 เลือกพริกตาก ฝากซื้อครก
ฉันเลือกมะเขือ
เรากินน้ำพริก
เขานึ่งรัว
คงคงกล้วง

บทที่ ๗

เข้าวันเปิดเรียน อากาศแจ่มใส มนีกับ
ชูใจเดินไปโรงเรียนด้วยกัน เด็กหงส่องเดินคุยกัน
อย่างมีความสุข พอผ่านประตูโรงเรียน มนี
ก็พุดกับชูใจว่า

“ชูใจ เออร์รูใหม ฉันดีใจมากที่โรงเรียน
เปิด ฉันคิดถึงคุณครูไฟลิน”

“ฉันก็เหมือนกัน ฉันคิดถึงคุณครูไฟลิน
และคิดถึงพากเราทุกคน” ชูใจพูดขึ้นบ้าง

ก่อนเวลาโรงเรียนเข้า นักเรียนคุยกัน
เสียงดัง เพราะไม่ได้พบกันเป็นเวลานาน เมื่อ
ธงชาติขึ้นสูงอดเสาแล้ว ครูใหญ่กล่าวต้อนรับ

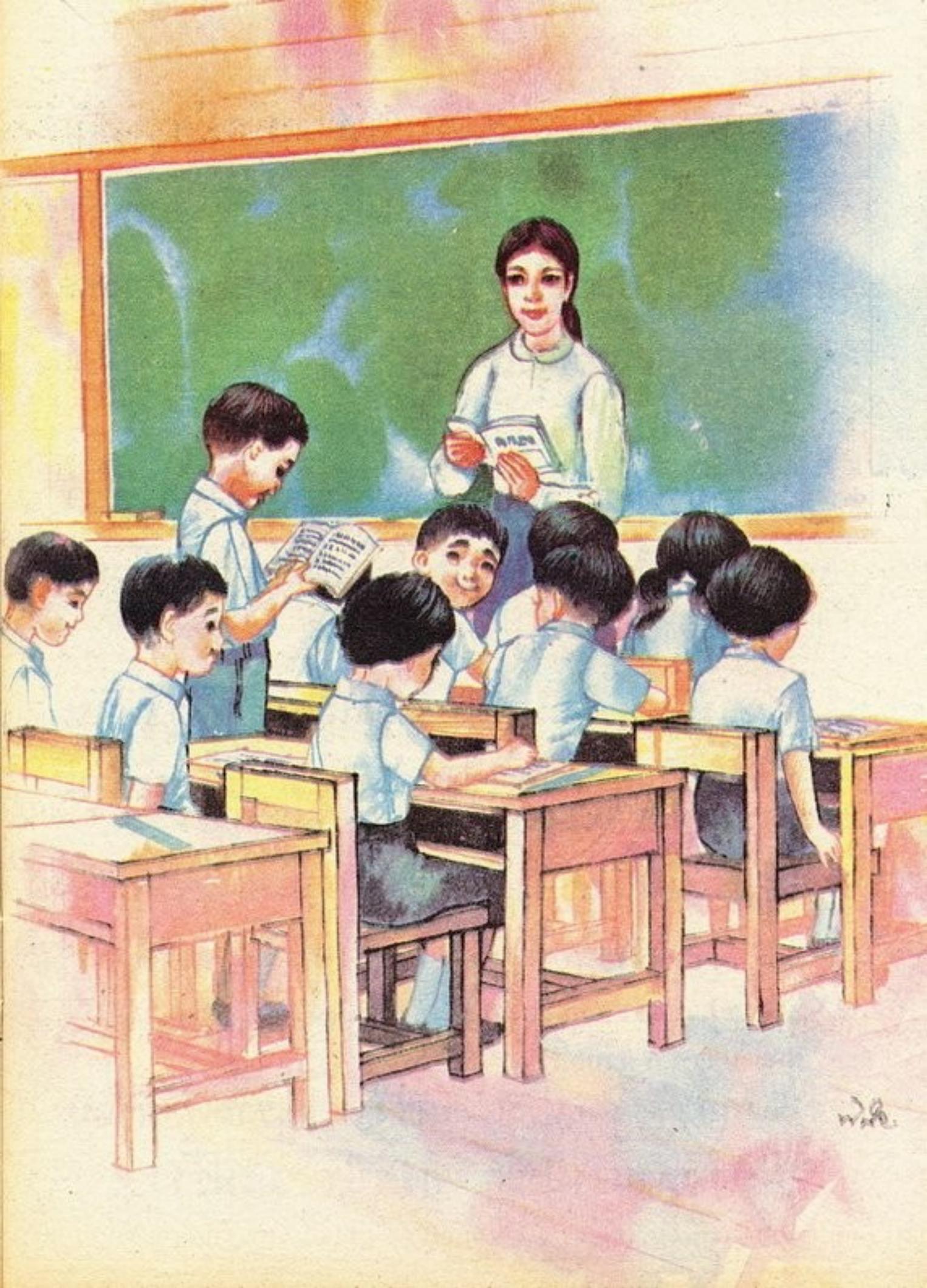
220

๑๖
นักเรียน นักเรียนพ่อใจ และทุกคนตั้งใจจะเป็น
นักเรียนที่ดีของโรงเรียน

ครูไพลินเดินเข้ามาในห้องเรียนด้วยใบหน้า
ยิ้มแย้ม ทั่วมานี้ว่าอ้วนขึ้น ชูใจผ่อนไปนิด แต่
สูงขึ้น บีดันุ่งการเกงใหม่

เมื่อทักษายกับนักเรียนทุกคนแล้ว ครูไพลิน
แนะนำให้รู้จักนักเรียนใหม่สองคน คือ เด็กชาย
สมคิดกับเด็กหญิงดวงดาวแก้ว นักเรียนเก่าทุกคน
ปรบมือดีใจที่ได้เพื่อนใหม่เพิ่มขึ้น

หลังจากพูดคุยกันถึงเรื่องราวดอนบีดเรียน
อีกเล็กน้อย ครูไพลินให้บีดอ่านหนังสือเรียน
ภาษาไทยที่เรียนมาแล้ว บีดอ่านได้ ครูไพลิน
ชูว่าเก่งมาก และเรียกชูใจให้อ่านต่อ ชูใจมัว
คุยกับเพื่อนใหม่ กิงก์ ไม่รู้ว่าจะอ่านต่อตรงไหน
ครูไพลินจึงแนะนำว่า

“เวลาเรียน หรือมีครุพูดอะไรให้ฟัง ต้อง
ตั้งใจฟัง ถ้าไม่ฟังอาจจะไม่รู้เรื่อง” แล้วครู
ไฟลินให้บัดบอกชูใจว่าอ่านถึงตรงไหน สมคิด
ลูกขันพร้อมกับพูดว่า

“ผนมบอกได้ครับ ให้ผنمบอกดีกว่า”

“ครูเข็ยว่าวสมคิดบอกได้ แต่ครูเรียกให้บัด
บอกก่อน ชูใจอ่านแล้ว ครูจะให้เธออ่านต่อ” ครู
ไฟลินพูด

เมื่อนักเรียนอ่านหลายคนแล้ว ครูไฟลิน
จึงให้นักเรียนออกมาเขียนคำต่าง ๆ บนกระดาน

แบบฝึก

๑. คำ ร ล ควบกล้ำ ออกรสียิงกล้ำทึ้งตัวหน้าและตัว ร ล
ฝึกอ่านคำ ร ล ควบกล้ำ

กล่าว ปรบ ตรง เพราะ พร้อม
กระดาน ประตุ กระเบื้า มะพร้าว

๒. ฝึกผันคำ

เก่า	ใบ	ปู	แจ่ม
อ้วน	ตอน	ด้าม	

ตัวอย่าง

เกา	เก่า	เก้า	เก้า	เก้า
-----	------	------	------	------

๓. ฝึกอ่าน

๓.๑ คำที่ใช้ เ- อ

ເ- อ	เป็น	ເ-	เมื่อมีตัวสะกด
------	------	----	----------------

เดิน	เกิน	เงิน	เบิด	เลิก
เพิ่ม	เริ่ม	เดิม	เติม	เจิม

๓.๒ คำที่ใช้ เ- ຍ

เรียก	เบี่ยก	เสียบ	เทียน
-------	--------	-------	-------

เขียน	เรียน	เงียบ	เลียบ
-------	-------	-------	-------

ถ่ายง	เอียง	เขียว	เดียว
-------	-------	-------	-------

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ນ (แม่ กม)

ตาม	ถาม	งาม
-----	-----	-----

จอม	ห้อม	ยอม
-----	------	-----

บวม	ส่วน	รวม
อื้ม	ขิม	ชิม
دم	ผม	คنم
แก้ม	แเณม	ແຢັມ

๔. อ่านและจำเป็นคำ

อาจ	อ่านว่า	อาด
-----	---------	-----

๖. ฝึกอ่าน

อมยื้ม	ชิมลืม	ผมเบี่ยก	เรียกชื่อ
ถือจอบ	สอบถาม	ชามแกง	แปรงพื้น
ขันเรียน	เขียนสวย	กลวยหอม	พร้อมใจ
ไกลเกิน	เดินดู	หมูอ้วน	กวนເຜືອກ
ຍາມຍິນແຍ້ນ		ແກ້ມລືແດງ	
ແກງພັກຫອງ		คลองນໍ้าໄສ	
ໄກລ້ສວນເງາະ		ພຣະກລວງ	

ฉบับมือ

เร公寓ภาษาไทย

เข้าด้อนรับฉบับ

นักเรียนยืนตรง

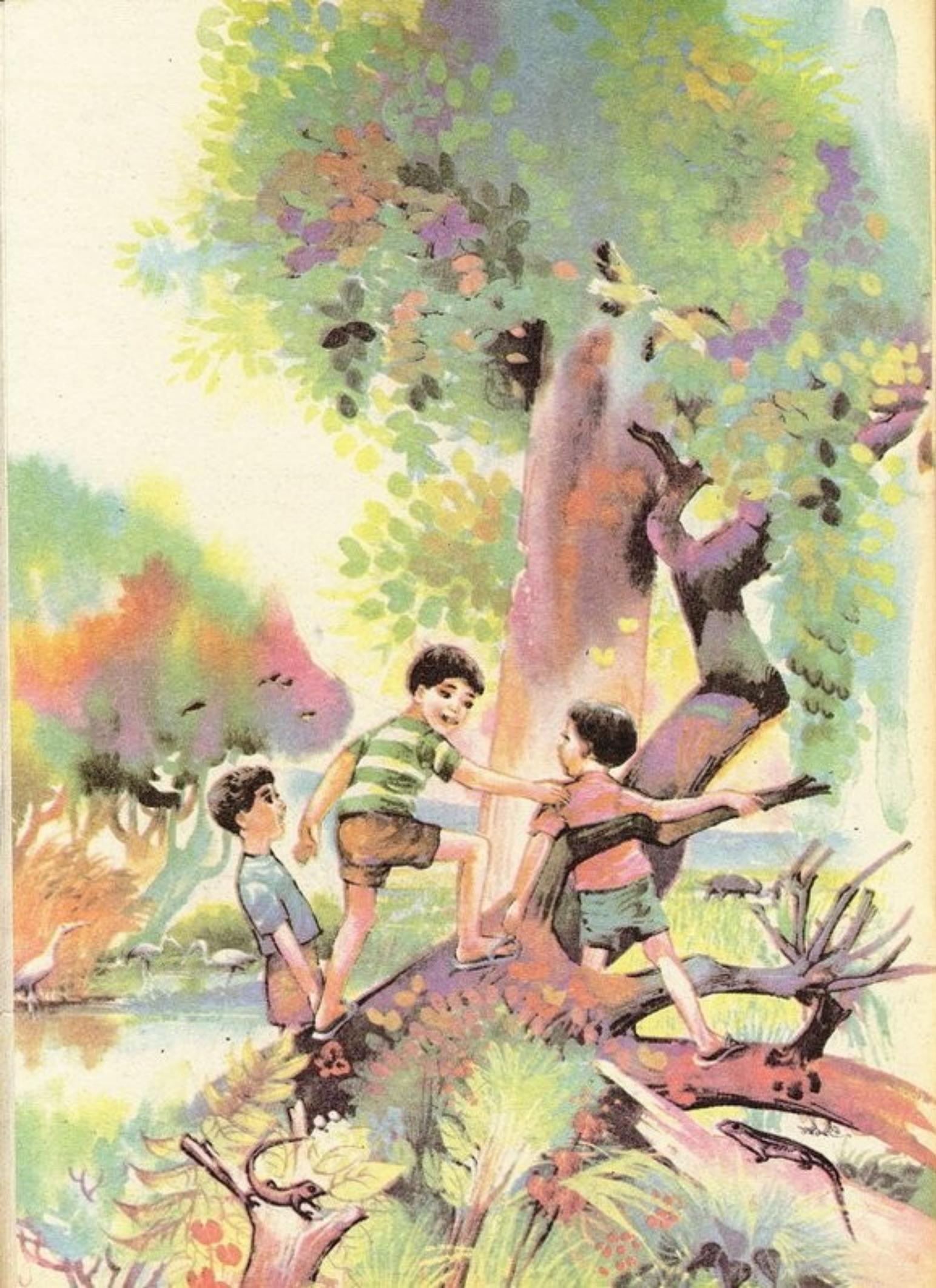
การเงงของเธอใหม่กว่าของฉบับ

ฉบับได้เงินเพิ่มเล็กน้อย

บทที่ ๔

วันหยุดเรียน วีระชวนนานะและบิดีไป
เที่ยวบ้านไกล์ไร่แตงโมของลุง ข้างๆ ไร่เป็นทุ่งนา
มีหลักเขียว ขานาจุงวัคaway ไปเลี้ยง ในทุ่งนา
มีบึงกว้าง นกห拉ຍตัวเดินหาปลาอยู่ตามริมบึง

เด็กหงส์สามพากันเข้าไปในบ้าน เขานេนស์ตัว
เล็ก ๆ หลายอย่าง มีแมลงสีสวยบินอยู่เหนือน้อ
คอกไม้ กิงก่าซูคองจังจะจับแมลง นานะชี้ให้บิดดู

จังเหลนวิ่งໄลกันน่าสนุก   บีดม้าดูจังเหลนจน
เกือบเหยียบอ่งอ่างที่ได้ใบไม้

วีระได้ยินเลี้ยงจังหรือร้อง   พอดีนเข้า
ไปใกล้มันก็หยุด   เขามองหาตัวไม่เห็น   เพราะมี
ใบไม้แห้งบังตัวมันอยู่

บีดพูดว่า “ป้านมีซังใหม่วีระ”

วีระตอบ “ไม่มี   แต่น่าจะมีกว้างและลิง
เราเดินอยู่ที่นี่คงไม่พบมัน”

“พ่อเล่าว่า ที่สวนสัตว์มี หมี ซัง กวาง
และสัตว์ต่าง ๆ ขังกรงไว้ให้คนดู   และพ่อจะพา
ฉันกับมานี้ไปดูในไม่ช้านี้”   มานะพูด

เด็กหงส์สามเห็นรังนกอยู่ตามกิ่งไม้   บีด
อยากรีดรังนกจึงขึ้นไปบนต้นไม้ นานะลงสารนก
กลัวมันจะไม่มีที่อยู่   และบนต้นไม้มีกิ่งผึ้งด้วย

ถ้าผังด้อยบีด เขาก็จะตกลงมา นานะจึงบอกให้
บีดลงจากต้นไม้ พอดีมีผังบินมาเกาะหัวบีด บีด
รับลงมาจากต้นไม้ เด็กทั้งสามกลัวผังด้อย จึง
วิ่งหนีกลับบ้าน

แบบฝึก

๑. คำ ว ควบกล้ำ ออกรสียงกล้ำทึ้งตัวหน้า และตัว ว
ฝึกอ่านคำ ว ควบกล้ำ

กว่า ควร ควร กว้าง

แกว่ง ความ ควย ขาว

๒. ฝึกผันคำ

กิ่ง จ้อง ดึง ด้อย

บิน ป่า อิง แตง

โภค ตน กว้าง

ตัวอย่าง

ปา ป่า ปื้า ป้า ปื້າ

๓. ฝึกอ่าน

๓.๑ คำที่ใช้ - ๔

จีง	บีง	อิง
นีก	ฝีก	ผึง

๓.๒ คำที่ใช้ - ๐

กอ	จอง	ดอก	ตอบ	บอย
ขอ	สอง	สอน	ห้อง	หอย
គอ	คลอง	ยอด	นม	สอย

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ง (แม่ กง)

ปง	ขง	รัง
แตง	แสง	แทง
จุง	ผุง	ยุง
ดวง	หวง	พวง
เตียง	เนียง	เคียง
เปลือง	เหลือง	เมือง

๕. อ่านและจำเป็นคำ

แมลง อ่านว่า มะ—แลง (ออกเสียง มะ กีงเสียง)

สงสาร ” สง—สาร ”

๖. ฝึกอ่าน

หนึ้น้ำ หมาหมู่ หนูหริ่ง จิงเหลน
เหม็นเบื้อ เห็นอิตี้ หลงไหล ใหญ่หลวง

พวงหรีด หวีดร้อง หนองน้ำ ทั่รัง
ขังผึ้ง อุ่งอ่าง กว้างจริง กึงก่า

จับแมลง ผ่าแตงโม

โടกว่าข้าง กวางกับหมี

มีวัวควาย ขายให้ใคร

วัวควายยืนอยู่ไกลับ

เราสงสารจังหรีด

กึงก่าหนีข้าง

ผึ้งต้อยหมี

บทที่ ๕

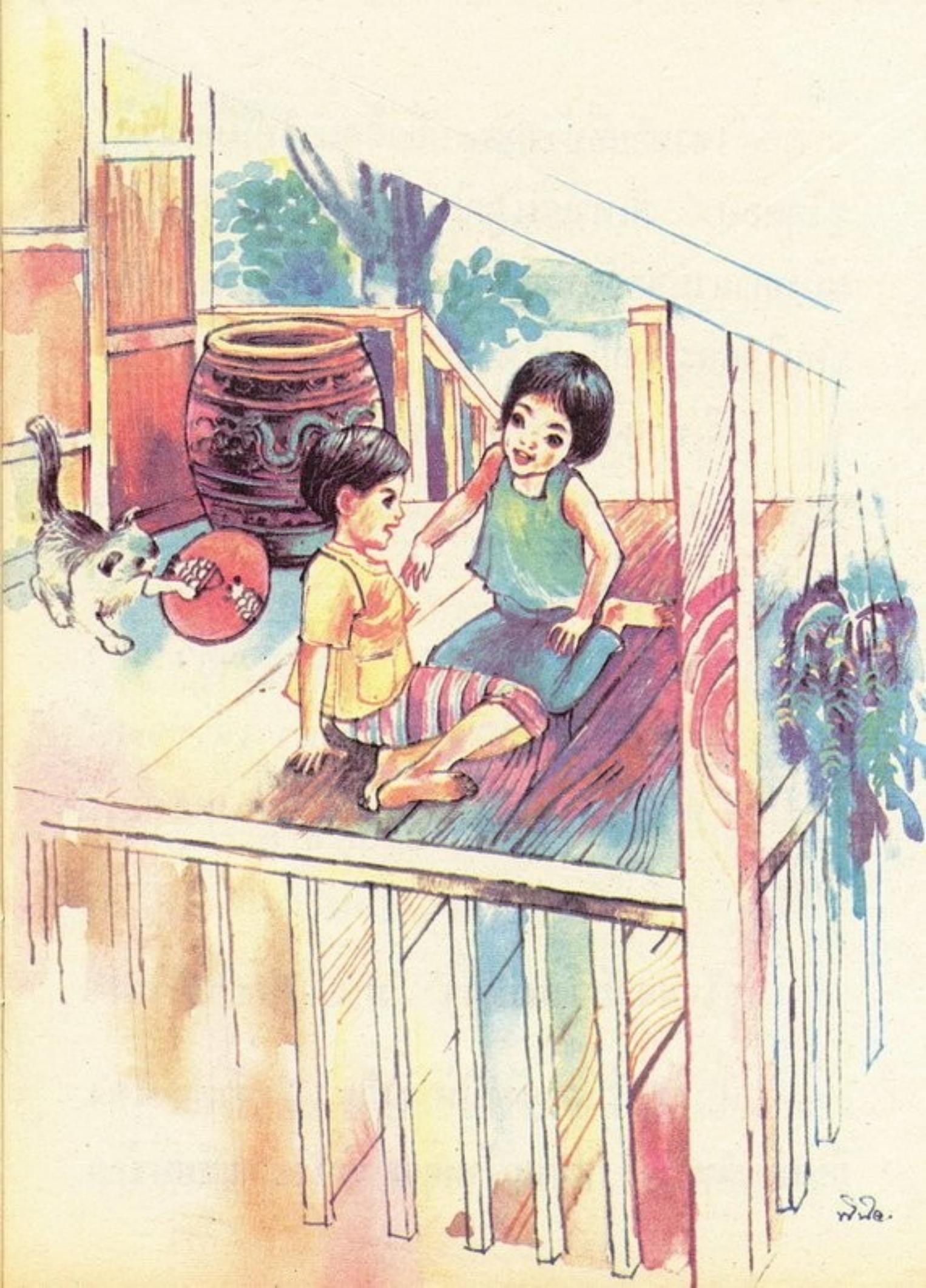
ดวงแก้วเอามือลูบหลังสีเทาเบา ๆ แล้วอก
กับชูใจว่า

“แมวของเรอน่ารักจริงนะ สีสวย ขนเรียบ
และสะอาดดี”

ชูใจยิ้มและพูดว่า “ดวงแก้ว ช่วยหิบ
ลูกโป่งที่ข้างโถงน้ำให้ฉันด้วย ฉันจะเอามาให้
สีเทาเล่น มันชอบเล่นลูกโป่งมาก”

ดวงแก้วหันไปหิบลูกโป่งมาส่งให้ชูใจ
พร้อมกับถามอย่างสนใจ

“ເຮືອໜີ້ຈາກທີ່ໃຫນຈະ ຂັນອຍາກໄດ້ບ້າງ”

२५०

“ขายที่ข้างวัด ย่าซ้อมาให้เมื่อเข้า”
 ชูใจตอบ สีเทาเล่นลูกโป่ง ที่ลูกโป่งมีรูปปลา
 มันพยายามจะจับปลาที่ลูกโป่งให้ได้ ดวงแก้ว
 ขอบใจและบอกบุญชูใจว่า

“สีเทาคงคิดว่าปลาที่ลูกโป่งเป็นปลาจริงๆ
 นะชูใจ” ชูใจบอกว่า “ใช่” และถามว่า “เธอเลี้ยง
 แมวน้ำบ้างหรือเปล่า”

“บ้านป้าที่ฉันอยู่ด้วย มีแมวสองตัว ตัว
 แรกชื่อทองคำ อีกด้วยหนึ่งชื่อทองแดง เจ้าทองคำ
 น่ารักดี แต่เจ้าทองแดงไม่ค่อยน่ารัก” ดวงแก้ว
 บอก

ชูใจลงสัญญาณว่า “มันเป็นอย่างไรล่ะ”

“เวลาฉันเอาข้าวให้มันกิน เจ้าทองแดง
 กินเลอะเทอะ ส่วนเจ้าทองคำกินอย่างเรียบร้อย

พอมันกินอีมแล้ว มันจะไปกินน้ำในอ่างเล็ก ๆ
ที่ฉันหาไว้ให้มัน” ดวงแก้วตอบ

“แมวของเธอจับหนูเก่งไหม สีเทาของฉัน
จับเก่งมาก” ซูใจกล่าวพร้อมกับลุบหลังสีเทา

“เก่งซี ตอนกลางวันมันจะนอนเงียบ แต่
พอตอนกลางคืน จะวิ่งจับหนูเกือบทุกคืน บางที
ก็วิ่งขึ้นกองหันงลีอ กระป่อง หรือไม่ก็ของใน
ครัว ฉันต้องคอยเก็บอยู่เสมอ” ดวงแก้วเล่า

“สีเทาของฉันก็ขันเหมือนกัน มันชอบเล่น
ถุงและกระดาษห่อของ วันหนึ่งปิดเก็บแดงกว่า
จากไร่ เขาแบ่งใส่ถุงกระดาษให้ย่า มันเล่น
จนถุงแดงกว่าเด็ก” ซูใจเล่า

ดวงแก้วคุยกับซูใจอยู่นาน ได้ยินเสียงกลอง
จากวัดดังขึ้น จึงถามซูใจว่า “ลิบเอ็คนาพิกาแล้ว

ไข่ใหม่” ซูใจตอบว่า “ไข่”

“ฉันอยู่ที่นี่หลายชั่วโมงแล้วซี ฉันจะต้องกลับบ้านละ” ดวงแก้วจึงลาซูใจกลับบ้าน

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

ขาย	เขียว	ขน	ถ้า
ผึ้ง	แผ่น	ผ้า	สวม
ไล่	ล้น	แห้ง	ห่อ

ตัวอย่าง

หอ	ห่อ	ห้อ
ขน	ข่น	ขัน

๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ โ-

โต	โบ	โบ่ง	โอ่ง
โผ	โถ	โขน	โหน
โค	โย	โมง	โรง

๓. ฝึกอ่านคำ กล က ควบกล้ำ

กล้า	เกลือ	กลัว	กล่าว
กลอง	กลาง	กลวย	กลับ
กว่า	กว่า	กว้าง	กว้าง

๔. อ่านและจำเป็นคำ

นาพิกา	อ่านว่า	นา-พิ-กา
--------	---------	----------

๕. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ง (แม่ กง)

ปาง	สาง	นาง
อิง	ขิง	ยิง
ตุง	หุง	ลุง
ง	ผง	คง
โกง	โถง	โนม
คง	สอง	ซอง

๖. ฝึกอ่าน

กางเกง	เก่งกล้า	ขาเก้ง
มะเจง	เลิงบีน	ยິນง

ถังผง	ส่งของ	ซองเปล่า
เก้าโมง	ลูกโป่ง	โอ่งน้ำ
ทำถุง	หุ้งข้าว	กล่าวหา
ยืนตรงกลาง		กว้างตัวหนึ่ง
บึงกว้างใหญ่		ໄສ່ໃນອ່າງ
ช่องส่งสัญ		ໃຂนาพิกา

พระตีกลอง

เดกหัวกระป่อง

ແຕງກວາຍູ່ໃນຄຸງ

ฉบันອນກລາງວັນ

ເຂາຍີບຜ້າຂນໜຸງ

บทที่ ๖

วันหนึ่งในเดือนมิถุนายน ฝนตกแต่เช้า
พอฟนหายเด็ก ๆ จึงไปโรงเรียน เมื่อมาถึง
โรงเรียนบีดิมองเห็นรังกินน้ำเป็นรูปโโค้งอยู่ทาง
ทิศตะวันตก จึงซักให้เพื่อน ๆ ดูที่หน้าต่าง ครูไพลิน
เห็นนักเรียนสนใจมาก จึงพาลงไปดูข้างล่าง

ครูไพลินถามว่า “ใจจะบอกครูได้บ้างคะ
ว่า รังกินน้ำมีสีอะไรบ้าง”

สมคิดตอบก่อนคนอื่นว่า “ผู้ครับ ผู้ตอบ
ได้ครับ มีหลายสี”

ครูไพลินบอกสมคิดว่า “เวลาตอบ ต้องตอบให้ตรงคำถาม เช่น ถ้าถามว่า สีอะไรบ้าง ก็ต้องบอกชื่อสี ไม่ใช่ตอบว่า มีหลายสี”

“มีสีแดง สีเหลือง สีเขียว และสีม่วงค่ะ”

ซูใจตอบบ้าง

ครูไพลินอธิบายว่า “ที่จริงรุ่งมี ๗ สีเรียงกัน แต่ซูใจมองด้วยตาเปล่า จึงเห็นเพียง ๔ สี สีที่อยู่ขึ้นกัน จะปนกันจนเห็นเป็นสีเดียว นักเรียนดูให้ดี些ค่ะ”

นักเรียนจ้องดูรุ่ง พร้อมกับคุยกันเบา ๆ ซูใจเล่าว่า “ฉันเคยเห็นรุ่งเกิดตอนฝนหยุด ในเวลาเช้าและเย็น รุ่งคงจะเกิดหลังฝนตกแน่”

มานีพูด “มั่นคงจะเกิดในฤดูฝนเท่านั้น”

สมคิดพูด “ฉันว่ารุ่งอาจจะเกิดในหน้าแล้ง ก็ได้”

“นักเรียนพูดถูกทุกคน รุ่งจะเกิดหลังฟัน
ตกและมีแสงเดด หงหนาแล้งและหน้าฝัน รุ่งกิ
เกิดได้ ถ้ามีแสงเดดอ่อนหลังฟันตก” ครุฑ์เพลิน
อธิบาย

ปีติพูด “ผมว่ารุ่งเกิดเมื่อไรก็ได้ ผมเคย
ทำรุ่งได้ครบ”

สมคิดหันมาค้านบีติว่า “รุ่งเกิดขึ้นเอง
ฉันว่าเธอทำไม่ได้แน่”

“ไดซี ฉันเอาภานมะละกอเป่าฟองสบู่เป็น^{๑๙}
รุ่งได ฉันทำหลายครั้งแล้ว ไม่เขื่อนนั้นจะทำให้
ดูก็ได้” บีติบอก

“อย่าเตียงกันเลย” ครูไพลินห้าม และ^{๒๐}
อธิบายต่อ “ฟองสบู่มีสีรุ่งแต่ไม่ใช่รุ่ง”

“ทำไม่รุ่งจึงกินน้ำคะ” ชูใจตาม ครูไพลิน^{๒๑}
ยืน และบอกว่า “คงเป็น เพราะมันเกิดหลังฝนตก
และยังมีน้ำอยู่ คนจึงคิดว่ารุ่งกินน้ำ”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

แน่	โคง	ค้าน	ครัง	
แพง	ฟอง	ราวด์	รัง	
เรื่อง	รุ่ง	เรียง	ล่าง	แลง

ตัวอย่าง

ฟอง	พ่อง	พ่อง
-----	------	------

๒. ฝึกอ่าน

๒.๑ คำที่ใช้ ॥-

แล	แน่	แพง	แลง
แท	แผ่	แสง	แท้
แบ	แต่	แดง	แบง
แทน	แสน	แบบ	แยก

๒.๒ คำที่ใช้ เว

เงา	เจ้า	เห้า	เครา
เส้า	เห่า	เฝ้า	เขลາ
เตา	เป้า	เก้า	เปล่า
เหา	เห่า	เห้า	เจ้า

๓. ฝึกอ่าน

๓.๑ ออกรสีียง ร

เรา	ไร	รัว	ร้าน
รุ่ง	รอก	รด	รับ

๓.๒ ออกรสีียง ล

ลม	ลูก	ลูบ	เลย
เลิก	เล่น	แล้ว	แล้ง

อ่านเทียบสีียง ร ล

รำ	-	จำ
ราก	-	ลาก
ร่าง	-	ล่าง
เรียง	-	เลียง

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย น (แม่ กน)

ຈວນ	ຂວນ	ສວນ
ປນ	ທນ	ខນ
ເດືອນ	ເຮືອນ	ເນືອນ
ຕອນ	ນອນ	ຄອນ
ເບີນ	ເຢີນ	ເຫີນ

៥. อ่านและจำเป็นคำ

ທີ່ສ	อ่านว่า	ທິດ
ຖຸມ	„	ຮີ - ມຸ
ອົງບາຍ	„	ອະ-ທີ-ບາຍ (ອອກເສີຍ)
		ອະ ກິ່ງເສີຍ)

๖. ฝึกอ่าน

ຮູ່ງຮັງ	ຮູ່ງເຂົາ	ສິ່ງ
ລື່ດ້ານ	ໜຸ່ມບ້ານ	ດ້ານຫານ
ເບີນແກວ	ແກ້ວແಡກ	ແຈກຂອງ

แน่นอน ตอนเย็น เห็นปลา
 ข้าสถา เล้าไก่ ไล่เห่า
 เป้าลูกโป่ง โคงคำนับ
 จับก้านกลวย ช่วยเรียงແຕວ
 แก้วน้ำเย็น เห็นเดือนขึ้น

แสงเดดทำให้ผ้าแห้ง

ฝนจวนจะตก

ฉันเกิดเดือนมิถุนายน

เข้าไปทางทศตตะวันออก

บทที่ ๗

“มานีดีใจไหม พรุ่งนี้ จะได้ไปเที่ยวกรุงเทพฯ แล้ว” manganese man ในตอนเย็นวันศุกร์

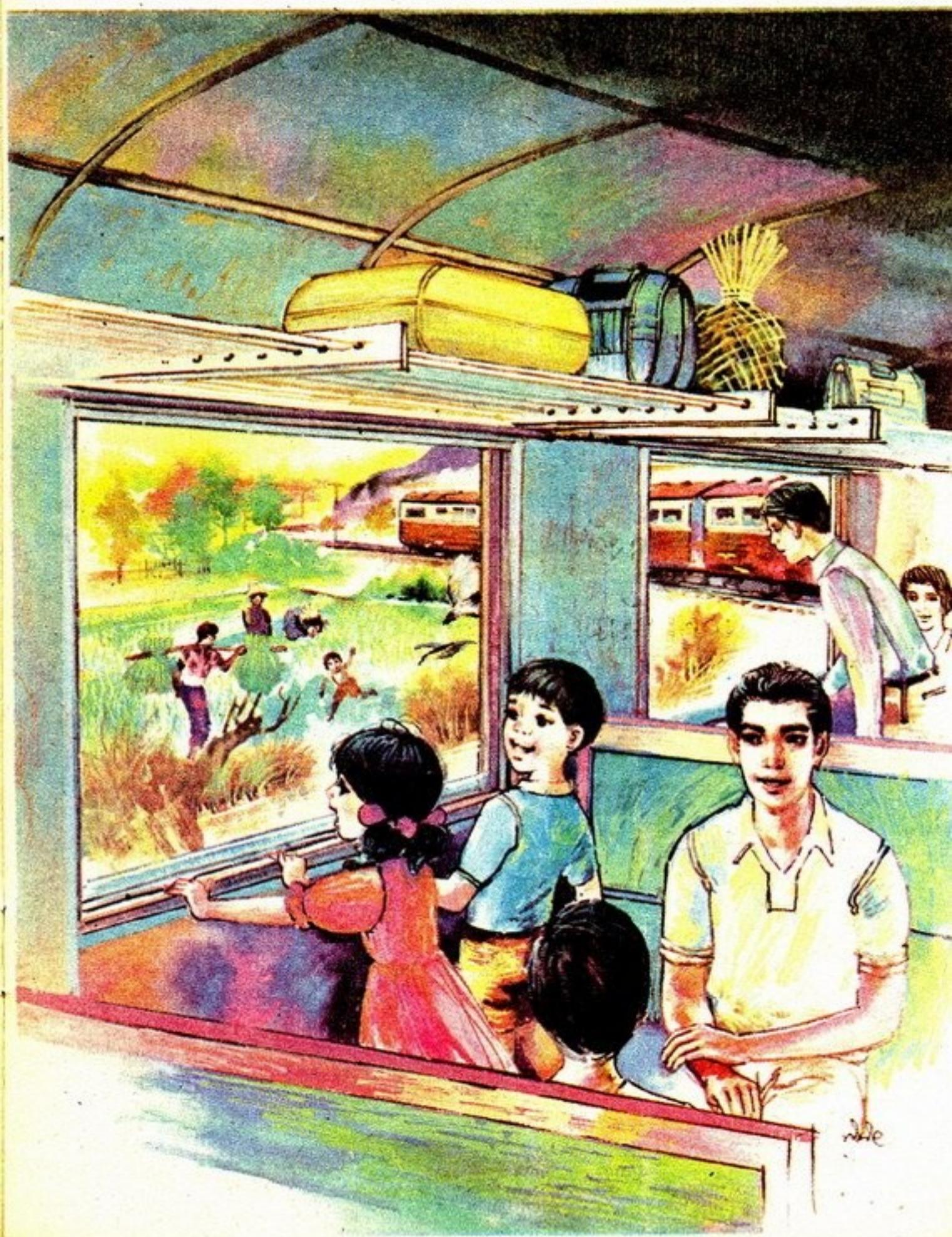
“ดีใจซีคະ พี่มานะ พ่อแม่เราใจดีจังเลย”

มานีดอบ

แล้วทั้งมานีและมานะ ก็เตรียมสิ่งของที่
จำเป็นจะต้องเอาไปใช้ที่กรุงเทพฯ ตามที่แม่สั่ง^{ให้}
เข่น แปรง ยาสีฟัน เสื้อผ้า และของใช้อื่น ๆ

ตอนกลางคืน แม่เตรียมของใส่กระเป๋าใบ
ใหญ่ พ่อคุยกับมานะและมานี พ่อเอาแผนที่มา
ให้ลูกทั้งสองคนดู มานะขี้แพนที่และบอกมานีว่า
กรุงเทพฯ อุบัตรนี้ พ่อเล่าเรื่องกรุงเทพฯ ให้ฟัง
และบอกว่าจะพาไปพักที่บ้านลุง

พ่อแม่ มานะ และมานี ออกเดินทางจาก
บ้านเดี่ยว แม่เอาปืนトイไล่อาหารไปด้วย เขา
ขึ้นรถยนต์ไปสถานีรถไฟ แล้วขึ้นรถไฟไป

กรุงเทพฯ มานีขอบรถไฟมาก พ่อเล่าให้ฟังว่า
แต่ก่อนรถไฟใช้ฟืน นานะขอบพึงเลียงรถไฟแล่น
เวลารถไฟแล่นผ่านสะพาน นานะและมานีตกใจ
ทุกที เพราะเสียงดังมาก

มานียืนที่หน้าต่างมองออกไปเห็นเหมือน
แผ่นดินไหว จึงบอกพ่อ พ่อบอกว่าแผ่นดินไม่ได้
วิ่ง แต่เป็นเพราะรถไฟกำลังแล่น พ่อเตือนนานะ
และมานีไม่ให้ยืนหัวหรือแขนอกนอกรถ
 เพราะอาจได้รับอันตราย

รถไฟแล่นผ่านบ้านไม้ทุ่งนา คลอง แม่น้ำ
และสวนหลอยแห่ง ขawn และขาวสวนด่าง
ก์ทำงานของตน ในแม่น้ำคนกำลังหาปลา กันอยู่
ทั่วไป

๔๙

แม่เห็นว่าทั้งมานะและมานี กำลังสนใจ
กับไร่นาที่อยู่สองข้างทางรถไฟ จึงบอกกับลูกทั้ง
สองว่า เมืองไทยนี้น่าอยู่ ถ้าขยันก็จะมีกินมีใช้
เมืองไหนก็ไม่สบายนเหมือนเมืองไทย

มานะเล่าว่า เขาอ่านหนังสือ มีบางตอนที่
เขากลัวใจมาก จึงห่องจนจำได้ แล้วเขาก็ห่อง
ให้ฟัง

“แผ่นดิน ผืนนี้ มีค่า ทำนา ทำไร่ ได้ผล
ทำสวน ก็ได้ ไม่จน อดทน ทำไว้ ใช้กิน
ในน้ำ มีกุ้ง ปูปลา จับหา มาได้ ทั้งสิ้น
เมืองไทย มีทรัพย์ ในดิน ได้ยิน เรื่องนี้ นานนาน
นีกถึง บุญคุณ บุญย่า ช่วยกันรักษากล้าๆ หาญ
พวงเรา จึงได้ เปิกบาน อยู่บ้านเราได้อย่างดี
ต้องฝึก ต้องเตรียม ตัวไว้ คนไทย ยอมรู้ หน้าที่

ช่วยให้ ไทยอยู่ นานบี ได้มี ความสุข ทุกคน ”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

หา	ยา	ค่า	ไร
ร้าว	ลำ	ร้าน	คง
คอຍ	พื้น	ยืน	ย่อม

ตัวอย่าง

ยอม	ย่อม	ย้อม
-----	------	------

๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ “ ” (ไม้หันอากาศ)

พื้น	มัน	พ็ด	วั้ด
ก็บ	จ็บ	ด็ง	บ็ง
หัก	ผัก	ขับ	ลับ
รัง	ตัก	ฉบับ	วน

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย น (แม่ กน)

พาน	จัน	ขาน
พ័ន	អ៉ំន	ដ័ន
រិន	ទិន	ហិន
ແណ	ແບន	ແសន
វើន	ធើន	ខើន
ໄយន	កៅន	តាន

៤. อ่านและจำเป็นคำ

ទរពី	អោនវា	ម៉ោប
អាហារ	"	អា-ហាន
រណិនត្ត	"	រគ-ិន

៥. ฝึกอ่านคำที่ออกเสียงสระ อะ กុំ កុំเสียง

អ៉ំត្រាយ	អោនវា	អ៉ំ-ធគ-រាយ	(ออกเสียง ធគ កុំเสียง)
ស្តានី	"	សោ-តានី	(ออกเสียง តានី កុំเสียง)

อจิบาย	อ่านว่า	อะ-ที-บาย	(ออกเสียง อะ กีงเสียง)
แมลง	"	มะ-แลง	(ออกเสียง มะ กีงเสียง)
อร้อย	"	อะ-หาร้อย	(ออกเสียง อะ กีงเสียง)
ขยัน	"	อะ-หยัน	(ออกเสียง อะ กีงเสียง)

๖. ฝึกอ่านคำที่มีเครื่องหมาย ๆ

กรุงเทพฯ อ่านว่า กรุง-เทพ-มะ-หา-นะ-คอน

๗. ฝึกอ่าน

ลันรัว	เรือรัว	รือบ้าน	ร้านค้า
คอยห่า	ผ่าพื้น	ยืนนาน	สงสาร
ทำงาน	สะพาน	อ่านก่อน	นอนเล่น
จำเป็น	เข่นนั้น	วันอื่น	ลื้นล้ม

อาหารดี มีรถยนต์
บรถไฟ ไล่เสือผ้า
ยืนแขนขา หากรุ่งแห้ง

เพื่อนเดือนนั้นเสนอ
รถแล่นบนสะพาน
แม่ตักข้าวไล่เป็นโต

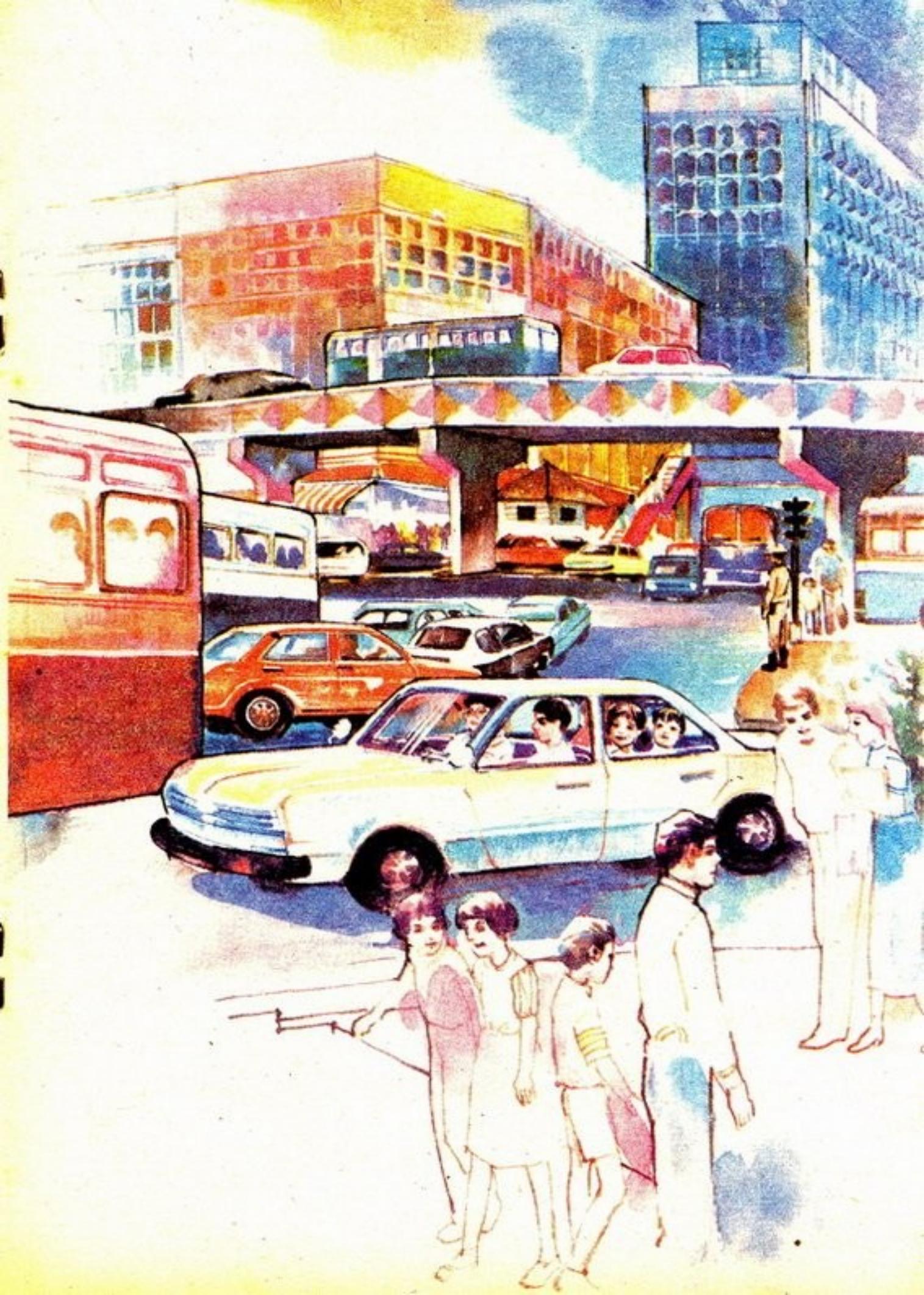
บทที่ ๙

เมื่อรถไฟแล่นไกล็จะถึงกรุงเทพฯ พ่อชี้ให้
มานะและมานีดูเครื่องบิน มีเครื่องบินจำนวน
หลายลำ บางลำจะขึ้น บางลำจะลง และที่จอด
อยู่ก็มี มานะบอกพ่อว่าอยากขึ้นเครื่องบิน พ่อว่า
มานะต้องเรียนหนังสือให้เก่งและร่างกายแข็งแรง
จึงจะขึ้นเครื่องบินได้

ลุงกับบ้ามามาอยรับที่สถานีรถไฟกรุงเทพ
ทุกคนดีใจมากที่ได้พบกัน นานะ มานีไหว้ลุงแล้ว
ป้าอย่างอ่อนน้อม บ้าบอกว่า นานะ มานีโถชน
มาก และบ้าคิดถึงylanอยู่เสมอ

ตอนที่นั่งรถยนต์ไปบ้านลุง นานะและมานี
มองสองข้างทางด้วยความสนใจ ถนนในกรุงเทพฯ
มีหลายสายและกว้างใหญ่ทั้งนั้น บนถนนมีรถยนต์
หลายชนิด มีทั้งรถโดยสารประจำทางและรถ
บรรทุก คันเล็กก็มี คันใหญ่ก็มี รถโดยสารมีคน
เดิมเกือบทุกคัน รถยนต์หลายคันเวลาวิ่งจะมีควัน
ดำและมีกลิ่นเหม็น พ่อบอกนานะและมานีว่า
ควันอย่างนั้นไม่ดี ถ้าหายใจเข้าไปมากๆ จะเป็น^๙
อันตราย

นานะชอบดูไฟเขียวไฟแดงที่บอกให้รถไป
และหยุด ไฟเปลี่ยนได้เอง ไม่ต้องมีคนมาเปลี่ยน

ลุงบอกมานะว่า ถ้าไม่มีไฟเขียวไฟแดง รถอาจ
จะชนกัน มาแนะนำคนเดินข้ามถนนเป็นกลุ่ม ๆ
และเป็นที่ ๆ เขาจะมองดูรถจนเห็นว่ารถหยุดแล้ว
จึงข้าม

รถแล่นผ่านหน้าโรงเรียน ตลาด และร้าน
ขายสินค้าต่าง ๆ บางทีก็แล่นข้ามสะพานมีทั้ง
สะพานข้ามคลอง ข้ามแม่น้ำ และข้ามถนน ถนน
บางตอนเป็นหลุม คนกำลังซื้อมะก่อนถึงหลุม
มีบ่ายเบิกให้รู้ด้วย

บ้านของลุงอยู่ใกล้ที่ชุมนุมชนจึงมีอาชีวศิริ
ไม่เหมือนกลุ่มควันรถยนต์ ข้าง ๆ รวมต้นไม้และ
ดอกไม้หลายชนิด บางชนิดลีสวาย บางชนิด
กลิ่นหอม และมีอยู่สองสามชนิดที่ลึกสवายกลิ่นก
หอม นานีขอบดอกไม้มาก

๔๔

เมื่อเข้าไปในบ้าน บ้านนี้มาให้ทุกคนดู
 เอาส้มและขนมใส่จานมาให้หลาง หงส่องคน
 กำลังหัวใจกินส้มและขนมจนอิ่ม

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ (คำควบกล้ำที่เป็นอักษรกลาง)

กลัว	เกลือ	กว่า	กล่าว
กลอง	กลืน	กลุ่ม	กว้าง
ปลา	เปล่า	เปลี่ยน	

ตัวอย่าง

กลอง	กล่อง	กล้อง	กล่อง	กล่อง
------	-------	-------	-------	-------

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ม (แม่ กม)

จำ	ตาม	ขาม
คอม	หอม	ยอม
ดุม	ขุม	มุน
ปม	ผม	ลม

บวม ส้ม นาม
โอม โนม โคม

๓. ฝึกอ่านคำที่ใช้ ๑-

ใจ ไล่ ใน ได
ใบ ไย ไฝ่ ไล่
ไข่ ใบ ให้ ได
ไข้ ไคร ไคร ใหญ่
ใหม่ หลงแหลก สะไภ้ ไกล

๔. ฝึกอ่านคำที่ไม่มีรูปสระ

ปน ชน ผล คัน
รกร ครกร กรง ตรง
ล้ม ล้ม รถ หมด
ตอบ ปรับ สงสาร สนใจ

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กน (ร ล)

การ อังคาร โดยสาร อาหาร
ส่งสาร ผล บอลง ศาลา

๖. ฝึกอ่าน

ตรงข้าม คำเมเลียม เตรียมหลุม กลุ่มใหญ่

ใจกว้าง ข้างใน ให้คัน ผลลัม

ก้มหัว ตัวเหม็น เห็นควร ฉันกลัว

เพิ่มจำนวน ชวนให้ดีม

ลมหายใจ ไส่น้ำหอม

ไข้ซื่อมรด มดลายชนิด

รถคันนนบรถทุกสินค้า

โรงเรียนของเรายู่ในที่ชุมชนนุ่น

เขานเป็นคนขับประจำเครื่องบินล้านน

บทที่ ๙

ตอนเย็น บ้าหาอาหารให้ทุกคนรับประทาน
 มีกับข้าวอร่อย ๆ หลายอย่าง บนโต๊ะอาหารมีถاد
 ใบใหญ่ ใส่ผลไม้หลายชนิด มีละมุด กล้วย
 น้อยหน่า และสับปะรด บ้าเตรียมมีดไว้ให้ด้วย
 พอมีด ลุงไม่ต้องใช้ไม้ขีดจุดตะเกียง ลุง
 เปิดไฟพื้นบ้านก็สว่างขึ้น นานะและนานีขอบคุ
 โหรทัศน์ เพราะที่บ้านของเขามีแต่วิทยุ

ตอนเช้า ลุงพาทุกคนไปไหว้พระแก้วมรกต
 เสร็จแล้วเดินดูสิ่งต่าง ๆ ภายในวัดและอธิบaid สิ่ง
 ที่ulan สนใจอย่างละเอียด หลังจากนั้นจึงพา กัน
 ไปคุสิ่งที่น่าสนใจอีก

มานะขอบดูด้ำราจะปฏิบัติหน้าที่ พ่อบอกว่า
ตำราจทำหน้าที่หลายอย่าง เช่น ช่วยให้คนไข้รอด
ไข้ถนนไม่ติดขัด ดูแลไม่ให้คนทำพิษภูมาย
และรักษาความสงบภายในประเทศ มานีเห็นร้าน
ขายของเล่นอยู่ด้านตรงกันข้ามกับสุนใจ จึงชวน
พ่อข้ามถนนไปดู ลุงบอกว่าเวลาข้ามถนนต้อง^{ห้าม}
ห้ามตรงทางข้าม และระวังรถยนต์

ตอนบ่าย ลุงพาไปเที่ยวสวนสัตว์ มานีและ
มานะดีใจที่ได้เห็นสัตว์หลายชนิดเหมือนที่พ่อเล่า
ให้ฟัง มีทั้งสัตว์เล็ก สัตว์ใหญ่ สัตว์ที่ครุร้ายและ
สัตว์ที่น่ารัก

มานีขอบดูกวางและนก ส่วนมานะขอบดู
เสือและลิง เพราะลิงบางชนิดฉลาดเหมือนคน
พ่อซื้ออาหารปลามาโยนให้ลากิน ทั้งมานะและ

๖๙

มนีขอบใจที่เห็นปลาครัวใหญ่ ๆ ว่ายน้ำเยิ่ง อาหารกัน

มนະແລມານີເດີນດູສັຕິວຈົນທ້າ ເຕັກທັງສອງ
ຂອບນາກ ຈຶ່ງບອກພ່ອໄມ້ອຍາກກັບບ້ານ ອຍາກມາ
ເຫື່ອວ່າທີ່ສວນສັຕິວອີກ ພ່ອບອກວ່າຈະພາມາດອນ
ໂຮງເຮັນຫຍຸດຫລາຍ ๆ ວັນ ມານະບອກວ່າກັບໄປ
ຄືນບ້ານ ຈະເລຳໄຫວ່ວະແລະບືດັ່ງ ມານີກົບບອກວ່າຈະ
ເລຳໄຫຼູໃຈ ດວງແກ້ວ ແລະຄຽງໄພລິນພັ້ນເໝືອນກັນ

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

ทาย	ไมง	ร้อน	ไม
วา	ลม	พ่อ	คำ
ตัวอย่าง			
คำ	คำ	คำ	

๒. ฝึกอ่าน

๒.๑ คำที่ใช้ - มีตัวสะกด

คิด	ปีด	หิด
รีบ	จีบ	ลีบ
ขิน	บิน	พิน

๒.๒ คำที่ใช้ - มีตัวสะกด

มีด	ตีด	ขีด
รีบ	บีบ	หีบ
คีม	จีน	ฉีก

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ด (แม่ กด)

คิด	ปีด	ผิด
พาด	บาด	ถاد
พัด	คัด	ขัด
ลด	กอด	สอด
มุด	อุด	ฉุด
ยีด	เจด	ໂuded

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กด ไม่ตรงแม่

สัตว์	อ่านว่า	สัต
เสริช	"	เสิด
มรกต	"	มอ-ระ-กุด
		(ออกเสียง ระ กีงเสียง)
รดยนต์	"	รด-ยน
ประเทศ	"	ประ-เทศ
กกฎหมาย	"	กudit-หมาย
วิทยุ	"	วิด-ทະ-ยุ
		(ออกเสียง ทະ กีงเสียง)
ໂທรหัศน์	"	ໂທ-ระ-หัດ
		(ออกเสียง ระ กีงเสียง)
ปฏิบัติ	"	ປ-ດີ-ບັດ
		(ออกเสียง ປ ກິງเสียง)

๕. ฝึกอ่านอักษรนำ

ตัวรวม อ่านว่า ตា-หารด

ฉลາດ ” ฉະ-หลາດ

(ออกเสียง ฉะ กິ່ງເສີຍງ)

ສະບ ” สະ-ບັບ

(ออกเสียง ສະ ກິ່ງເສີຍງ)

ສວ່າງ ” ສະ-ຫວ່າງ

(ออกเสียง ສະ ກິ່ງເສີຍງ)

ອວ່ອຍ ” ອະ-ຫວ່ອຍ

(ออกเสียง ອະ ກິ່ງເສີຍງ)

ຄົນ ” ຄະ-ຫນນ

(ออกเสียง ຄະ ກິ່ງເສີຍງ)

๖. ฝึกอ่าน

ລະມຸດ ຈຸດໄຟ ໄມເຂົດ ມືດບາດ

จัดถอด	นิ ก า ด	ฉ ล า ด ด ី	ម ិ ធន
ខ េ ំ ិ ស	ជ ិ ទ ិ ឈ	រ ឹ ប ី ប ់	ល ិ ់ អ ា ដ
ខ ៉ ូ ត ែ ក ើ យ ៗ		ល ើ យ ុ ង ិ ឃ ួ យ	
ស ៉ ុ គ ុ រ ៉ ី យ		ិ ិ ដ ក ុ វ ុ ម ាយ	
ភ ោ ី ន ិ វ ៉ ី ច		ក ិ ុ ប ៊ ិ ិ ី	

ไฟฟ้าให้แสงสว่าง

ฉบับปรับปรุงลับปะรด

สำรวจจับคนร้าย

บทที่ ๑๐

ตอนบ่าย ครูไฟลินเดินเข้ามาในห้องเรียน หัวหน้าขันบอกนักเรียนทำความเคารพ นักเรียน ขายยืนตรง นักเรียนหญิงกราบลงบนโต๊ะ ครูไฟลินทักทายนักเรียนแล้วเอกสารด้วยที่ถือมา ไปติดไว้บนบ่ายข้างกระดานดำ ในกระดาษมีด้วยหนังสือเรียงกันเป็นระเบียบ และถามว่า ใครอ่านได้บ้าง นักเรียนหลายคนลองอ่าน แต่ไม่มีใครอ่านได้ครบทุกบรรทัด

“นักเรียนคงอ่านได้ไม่ครบทุกคำ เพราะบางคำยากและยังไม่ได้เรียน” ครูไฟลินพูด “ถอยฟังนะครับ ครูจะอ่านให้ฟัง รักษาดี ศาสตรา

ຮ້າທາລີ
ນໍາສະນາ
ພຣະມະຫາກຜັດຍິນ
ເປົ້ານຸ່ມບັນຍາ

พระมหาชนกตริย์ เป็นคุณสมบัติของคนไทย” เมื่อ
อ่านจบแล้วก็อ่านซ้ำซ้ำๆ ให้นักเรียนอ่านตาม
ดูว่างกว่า “เป็นคำสั่งของโรงเรียน
หรือคณะ”

“ไม่ใช่คำสั่งค่ะ และไม่ได้เป็นข้อบังคับด้วย
แต่เป็นคำเตือนใจให้รักประเทศไทย” ครูไพลิน
พูด “นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจว่าอย่างไร”

นักเรียนหลายคนช่วยกันตอบ นักเรียนตอบ
ได้หลายคน แต่ยังไม่ครบถูกต้อง ครูไพลินจึงชู
ภาพที่เตรียมมาให้นักเรียนดูและอธิบายว่า

“ชาติเปรียบเหมือนครอบครัวใหญ่ ศาสนา
คือ คำสั่งสอนที่เรานับถือ และปฏิบัติตาม
พระมหาชนกตริย์ คือ ที่รวมกำลังใจของคนไทย
บางทีเราเรียกว่า พระเจ้าแผ่นดิน หรือในหลวง

๗๐
ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งมีค่าที่คนไทยต้องซ่วยกันรักษาไว้
เราจึงพูดว่า คุณสมบัติของคนไทย คือรู้จักรักษา^๑
สิ่งที่มีค่า”

“ถ้าอย่างนั้น เด็กๆ ทุกคน จะต้องรักษาดี
นับถือศาสนา และรักพระมหาชนคริย์ด้วยใจ
ใหม่ๆ” ดวงแก้วถาม

“ใช่ค่ะ” ครูไพลินตอบและข่มว่า ดวงแก้ว
ฉลาดมาก ครูไพลินถูกต่อไปว่า “ครูรู้บ้างว่า
รักแล้วจะทำอย่างไร”

ปิดบอกว่า โดยนั้นจะเป็นทหาร เวลาрабกัน
จะได้ยิงบีนบ่องกันประเทศ นานีจะเป็นครู สอน
เด็กให้รู้หนังสือ ซึ่งจะเป็นหมอรักษากัน

ครูไพลินบอกให้นักเรียนทราบว่า ไม่ต้อง^๒
รอจนโดยรักษาดี เมื่อยังเลิกอยู่ควรทำด้วย

เป็นเด็กดี สุภาพเรียบร้อย ปฏิบัติตามคำสั่งสอน
ของพ่อแม่และครู ก็แสดงว่ารักชาติ ศาสนา และ
พระมหากษัตริย์ พอโட้ขึ้นก็ทำงานมีอาชีพ เป็น
การช่วยชาติบ้านเมืองได้ ใครที่ไม่ทำเข่นก็
ไม่ใช่คนไทย เพราะไม่มีคุณสมบัติของคนไทย

แบบฝึก

๑. ร ล ว ควบกล้ำ ออกรสีียงทั้งตัวหน้าและตัว ร ล ว
ฝึกอ่าน ร ล ว ควบกล้ำ

ครู	ไคร	ครัว	ครอบ
ครบ	คราม	ครก	ครัง
กล้ำ	กลอง	กลุ่ม	กล้าย
ค้ำ	ควัน	ความ	ควย
แพร	พริก	พร้อม	พรุ่ง
พลุ	เพลิง	เพลิน	ผลัด

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย บ (แม่ กบ)

นับ	ดับ	ขับ
ชื่อบ	จดบ	ลชอบ
ลูบ	จุบ	ลูบ
รีบ	บีบ	หีบ
ครอบ	กราบ	เปรียบ

๓. พ สะกด อ่านเหมือน บ สะกด

ภาพ	อ่านว่า	พาบ
ลูกภาพ	"	ลุ-พาบ
อาชีพ	"	อา-ชีบ
เคารพ	"	เค-รบ

๔. ฝึกอ่านคำไม่มีรูปสรระ

ง	ง	ลง
คน	ปน	ฝ่น
ลม	คอม	ลม

ยก ตกล หก

รบ จบ ชบ

๕. รร เรียกว่า ร หัน ออกเสียงเป็น ˘-ນ
ตัวอย่าง

บรรทัด อ่านว่า บัน-ฑด

ฝึกอ่าน รร

บรรทัด บรรทุก บรรจุ บรรจง

มารยาท จารยา พระราช บรรเทา

๖. อ่านและจำเป็นคำ

หหาร อ่านว่า หะ-หาน

(ออกเสียง หะ กีงเสียง)

แสดง "

ลະ-ແດງ

(ออกเสียง ลະ กິງเสียง)

คุณสมบด

" คุน-ນະ-ສມ-ບັດ

(ออกเสียง ນະ กິງเสียง)

ทราบ "

ຫາບ

๓. ฝึกอ่าน

รบกัน ควันไฟ รีบไป ไครมา
 หาครู ดูเพลิน เดินกลับ จับความ
 ตาม Crowley ขายครก หักคว่า ตำพริก
 ยืนเคารพ ครบทุกคน ปนกันไป
 ไม่เลียเปรี้ยบ เรียบร้อยดี มีหลายภาพ
 ทราบหรือไม่ ได้พร้อมกัน มรรยาทดี

เขามีอาชีพเป็นทหาร

ฉันมีไม้บรรทัด

คนไทยเคารพนับถือพระเจ้าแผ่นดิน

บทที่ ๑๑

มนีรับประทานขنمดาลรอยมะพร้าวหมด
ขันแล้ว ก็มานั่งดูภาพในหนังสือ เห็นภาพขنم
หลายอย่างลีสวยน่าอร่อย จึงขึ้นให้แม่ดู แม่กำลัง^๔
แกะก้อนน้ำดาลออกจากชาม ใส่ลงในหม้อน้ำที่
กำลังเดือด มนีเห็นแม่ลุกมาดูไม่ได้ จึงถือ
หนังสือคลานเข้ามาให้แม่ดูใกล้ๆ แม่กลัวมนี
จะขันขันน้ำและถ่ายแก้ว จึงบอกให้หยิบไปวาง
ไว้ห่างๆ

“แม่ดูรูปขนมซีคະ ลีสวยน่ากินจัง”

แม่ดูรูปแล้วยื้ม ถามมนีว่า “นั้นหนังสือ
ของใครจ๊ะ”

“ครู”เพลินให้ยืมมาค่ะ” مانีตอบ แม่จึงเดือนมนีให้ระวังอย่าทำหนังสือของครูขาด และถามมนีว่ารู้จักขนมอะไรบ้าง

“ขنمกลวย ขنمเทียน ขัวเหนี่ยาเบียก ขنمบัวลอย” มนีตอบ

“มนีรู้จากหนังสือหรือจะ” แม่ถาม

“ครู”เพลินบอกค่ะ แล้วยังบอกว่า ขنم ส่วนมากทำด้วยแป้ง น้ำตาลและมะพร้าว” มนีตอบ

“ใช่ลูก ขنمบัวลอยที่แม่กำลังทำอยู่ ก็ใช่แป้ง น้ำตาล และมะพร้าวเหมือนกัน” แม่พูดพร้อมกับเอาล้อมเขียนน้ำตาลในหม้อ

“มนี จะช่วยบีนแป้งขنمบัวลอยให้” มนี พูด

“ดีซี แม่จะได้เติมถ่าน ไฟจวนจะดับแล้ว”

แม่บอกพร้อมกับเลื่อนถาดเบงให้มานี

“ขنمบัวลอย ไข้น้ำดาลทรายได้ใหม่กะ”

มานีถาม

“ได้จะ แต่ไข้น้ำดาลมะพร้าว อร่อยกว่า”

แม่ตอบ

“อ้อ น้ำดาลที่แม่ไข่นี้ทำจากมะพร้าวหรือ
กะ ถ้าอย่างนั้นน้ำดาลทรายทำจากอะไรกะ”

มานีถาม

“ทำจากต้นอ้อยจะ” แม่ตอบ

“แม่กะ เบงลอยขึ้นมาแล้ว มานีขอชิม
หน่อยนะกะ” มานีพูดพร้อมกับเอาข้อนดักขนม
ใส่ปาก พอกขนมถูกกลิ่น มานีกรอง “อุย ร้อนจัง”

“ทีหลังจะชิมอะไร ต้องดักใส่ถวยรอให้เย็น
ก่อนนะจัง” แม่สอน

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

นา	ไย	ที่	ทอง
ข้อน	ขึ้น	นุ่ง	ไทย

ตัวอย่าง

ขอน	ข่อน	ข้อน
-----	------	------

๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ เรื่อ

เรือ	เจือ	เลือ
เยือน	เดือน	เนือน
เลือก	เกือก	เผือก
เขื้อด	เดือด	เหือด

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ว และ ย

ลาย	ตาย	ขาย
คอย	ดอย	สอย

แนว	เจว	แถว
ยา	อ้อย	โรย
คุย	เดือย	เขียว

๔. อ่านและจำเป็นคำ

น้ำตาลทราย อ่านว่า น้ำ-ตา-น้ำ-ชาย

๕. ฝึกอ่าน

กระขอน ปลาช่อน ไขข้อน สอนง่าย
 ท้ายเรือ เขื่อเพื่อน เดือนแล้ว หลายแถว
 ถ้วยแก้ว แมวชน ขันขัน บันแปง
 เติมน้ำอ้อย บัวลอยร้อน

เขี่ยก้อนถ่าน โรยน้ำตาล

ร้านข้าวเหนียว ไปเที่ยวบ่อຍ

ฉันขึ้นบนในชาม

เข้ายมขันของเรา

พื้นนาเดือดลงในถ้วยแก้ว

บทที่ ๑๗

เข้าวันอาทิตย์ อากาศสดชื่น 明朗 นาน
จะไปดูเรือในแม่น้ำ จึงพา กันเดินไปตามริมคลอง
น้ำในคลองไส้สะอัด และให้ลงสู่แม่น้ำ เข้า
ห้องสองเดินข้ามสะพาน ผ่านหน้าโรงเรียนและ
สถานีตำรวจนครบาล

พอเดินไปถึงวัด เขานั่งเด็กกลุ่มหนึ่งกำลัง^๕
เล่นขายของอยู่ข้างกองทรายหน้าวัด ใกล้ๆ กอง
ทรายมีกองอิฐหักๆ เด็กบางคนใช้เศษอิฐหักทำ
เป็นรูปต่างๆ บางคนก็เล่นทราย พอดีพระสงฆ์

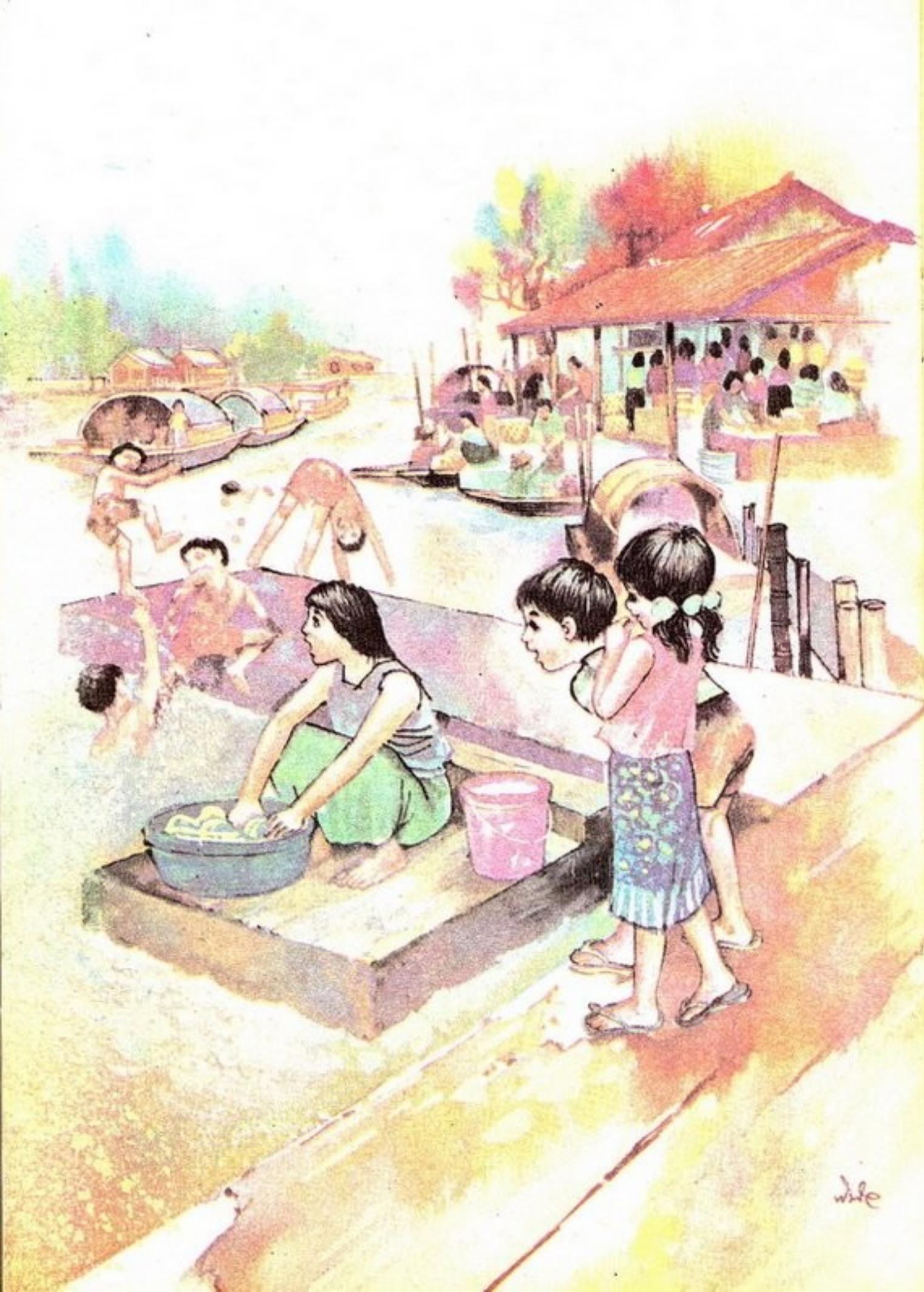

เดินผ่านมา นานะ นานี ก็ยังมีไว้ พระสงฆ์
ยัมพอใจที่เด็กหงส่องมีกริยาภารายาทดี

นานะ นานี เดินด่อไปถึงตลาด คนใน
ตำบลนี้ขอบไปซื้อของที่ตลาดริมน้ำ เพราะมีของสด
และของปลากๆ หลายอย่าง บุหรี่ กาแฟ และ
ของกินก็มี เข้าหงส่องเห็นเรือแล่นผ่านไปมา
จำนวนมาก นานีขอบดูเรืออย่างจุใจเรือบรรทุก
ข้าวเปลือก ข้าวสาร และสินค้าอื่นๆ เรือบางลำ^๑
ขายผักและผลไม้อยู่ริมฝั่ง บางลำแยกไปขายใน
คลอง

นานีมองเห็นขยะลอยอยู่ในน้ำ จึงพูดว่า
“ทำไม่เข้าใจทั้งขยะลงในแม่น้ำนานะ”

“นั่นซี” นานะพูด “ครูสอนนักเรียนไม่ให้
ทิ้งลังลงในแม่น้ำล้ำคลอง เพราะจะทำให้น้ำ
สกปรก เมื่อน้ำมาใช้อาจเป็นพิษได้”

life

“ทำอย่างไร คนอื่น ๆ จึงจะไม่ทิ้งล่า成份”

มานีถาม

“ความมีป้ายห้ามทิ้งขยะมาบักไว้” นานะบอก

“ถ้าเข้าไม่เข็อจะทำอย่างไรนะ” มานีถาม

ตอบ

“ถ้าไม่เข็อกจะถูกจับและเลี้ยเงินหลายบาท
ด้วย” นานะตอบและพูดต่อไปว่า

“แต่พ่ออยากให้ทุกบ้านมีถังขยะ จะได้เลิก
ทิ้งขยะในแม่น้ำหรือตามข้างถนน เพราะแม่น้ำ
และถนนเป็นสาธารณสมบัติ ทุกคนจะต้องช่วย
กันรักษา”

เขาหงส์สองเห็นเด็กกลุ่มนี่กำลังเอาโคลน
ปากันจนตัวเลอะเทอะ หน้าตามอมสกปรก บาง
คนกระโดดน้ำและว่ายน้ำเล่น บางคนว่ายออก

๕๖ ไปไกลผึ่งมาก คนซักผ้าทรมผึ่งต้องคอยเตือน
มานีกสนุกอยากว่ายน้ำเล่นบ้าง แต่ไม่มีผ้ามา
ผลด้ จึงชวนมานะกลับบ้าน

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ด (แม่ กด)

อด	สด	รด
ปัด	ขาด	วาด
ติด	หิด	มิด
บุด	สุด	ขุด
กัด	ผัด	วัด
ยอด	ยอด	ยอด

๒. ตัว จ ภู ติ ถ ฐ ท ศ ษ สะกด อ่านเหมือน ด สะกด

อิฐ	พิษ	วิทยุ	ทิศ
อาท	บาท	ชาติ	อาการ

สัตว์	ชื่อสัตว์	ปฏิบัติ	ไทรทัศน์ ^{๔๗}
เสรีจ	ประเทศ	รถ	กฤษหมาย

๓. ฝึกอ่านคำที่มี ล ควบกล้ำ

กลิ่น	กลุ่ม	คลอง	โคลน
ปลาย	แปลง	เปลี่ยน	เปลือก
เปล่า	คลาน	เพลง	ผลดี

๔. ฝึกอ่านคำที่มี ห นำ

หลัง	หวาน	หวี	หนี
หน้า	เห็นอ	หมู	หนู
หม้อ	เหม็น	หลุม	ไหล
หยุด	หยิบ	บุหรี่	เห็นิย瓦
จังหวัด	จังเหลน	กฤษหมาย	ในหลวง

๕. อ่านและจำเป็นคำ

มารยาท อ่านว่า มา-ระ-ยาด

(ออกเสียง ระ กึ่งเสียง)

ล ก ป ร ก อ า น ว า ล ก ก - ก ป ร ก

(ออกเสียง กะ กึงเสียง)

ล า ห า ร า ณ ส မ บ ด „ ล า - ท า - ระ - น ะ - ส မ - บ ด

(ออกเสียง ระ น ะ กึงเสียง)

๖. ฝึกอ่านคำที่ใช้ ๕ (มีตัวสะกด)

ค น	พ น	ผ น	บ น
ม ิ ด	จ ิ ด	ผ ິ ດ	ຍ ິ ດ
ຍ ິ ນ	ພ ິ ນ	ລ ິ ນ	ດ ິ ນ
ຢ ິ ນ	ຕ ິ ນ	ອ ິ ນ	ລ ິ ນ

๗. ฝึกอ่าน

แ ปล ก หน า	อ าก า ศ	خ า ต ิ ข าย	خ า ย อ ิ ฐ
ທ ิ ศ เห น ื อ	ເ ອ ເ ຈ ອ ດ	ດ ອ ດ ເ ເ ສ ລ ຜ ອ	ເ ເ ລ ອ ກ ຊ
ຂ ັ ດ ບ ິ ນ	ຕ ິ ນ ນ ອ ນ	ສ ອ ນ ຮ ລ ຄ ລ ຏ ມ	ຄ ລ ຎ ນ ຫ
ນ ີ ພ ິ ທ	ຕ ິ ຕ ດ ຜ ລ ຜ	ສ ອ ບ ຍ	ວ ວ ດ ຮ ປ

เหม็นกลิ่นโคลน   โยนขันผึ้ง

นั่งซักผ้า   หาข้าวเปลือก

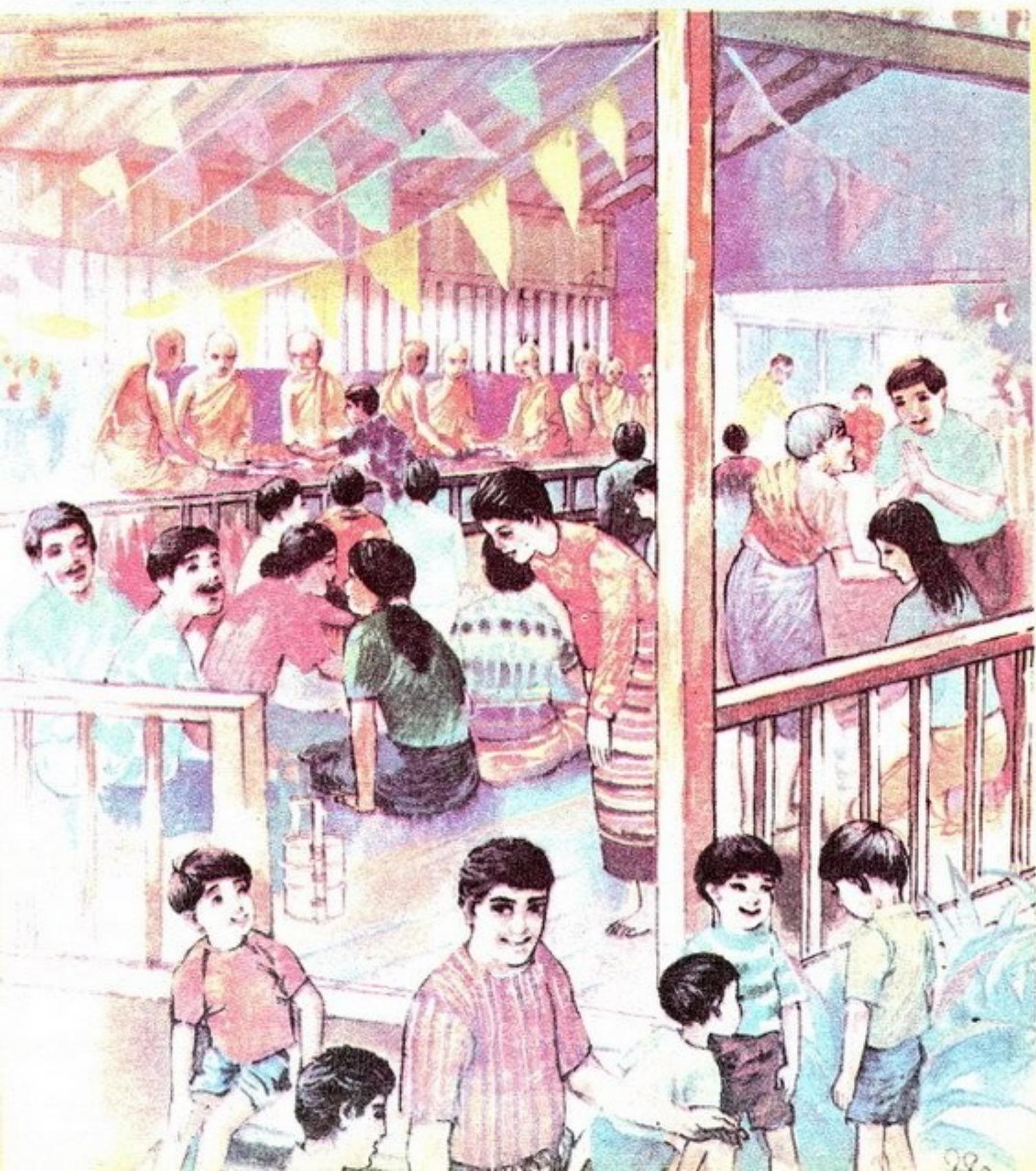
เลือกข้าวสาร   ร้านกาแฟ

มานมกริยามารยาทเรียบร้อย

การลูบบุหรี่เป็นอันตราย

เราต้องรักษาสาธารณสมบดุ

บทที่ ๓๗

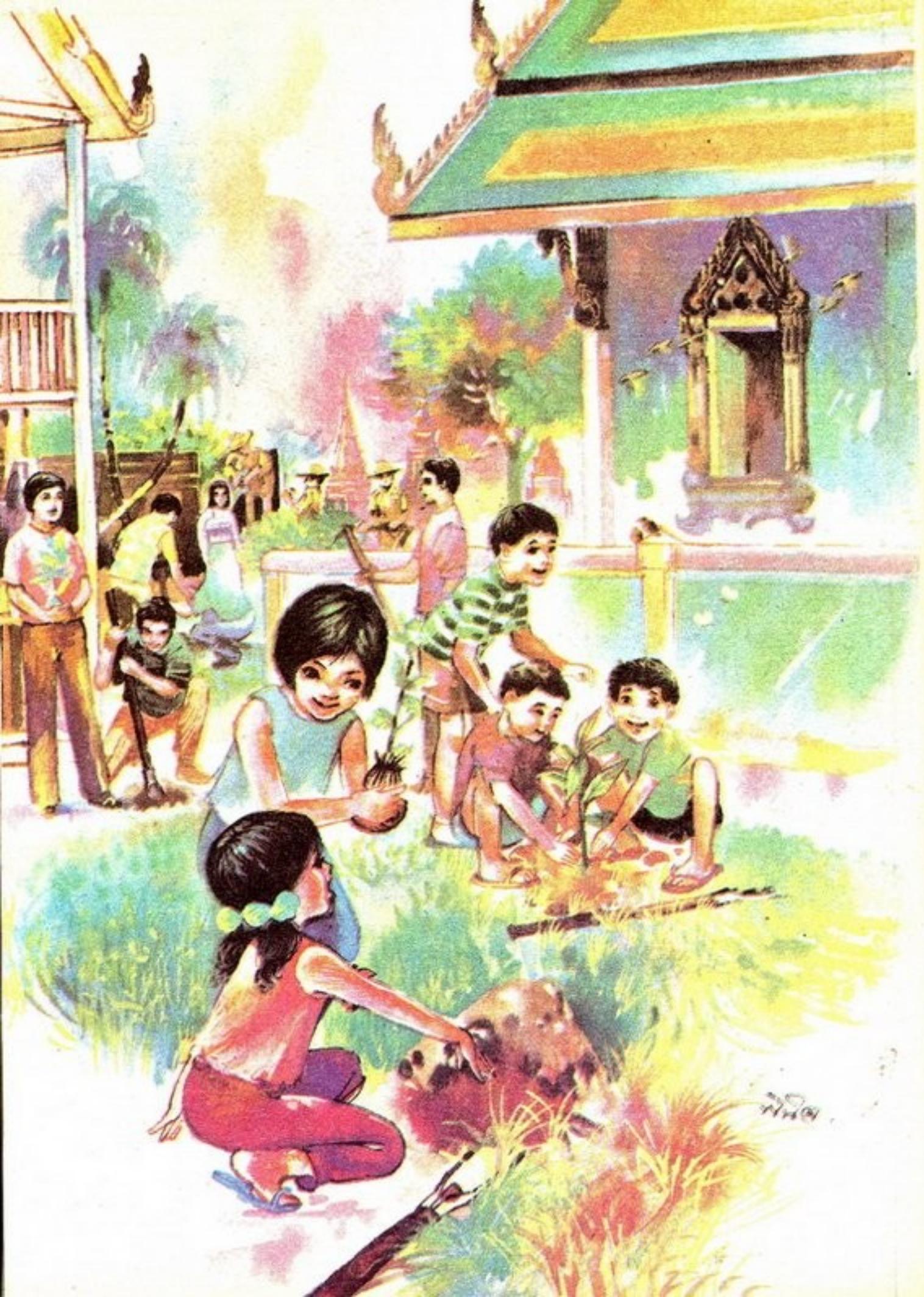

เข้าวันเข้าพรรษา ประชาชนจำนวนมาก
ไปทำบุญที่วัดจนเต็มศาลา เพราะเป็นวันสำคัญ
ทางศาสนา เมื่อพระฉันอาหารเข้าเสร์จแล้ว
ผู้ใหญ่บ้านแจ้งให้ทราบว่าวันนี้ทางอำเภอเชิญชวน
ให้ประชาชนปลูกต้นไม้ จึงขอให้ชาวบ้านร่วมมือ
กันปลูกต้นไม้ข้างกำแพงวัด ทางอำเภอจะให้ลูกเลือ
นำต้นไม้มามาให้

เด็กๆ ได้ยินก็ดีใจที่จะได้ปลูกต้นไม้ เพราะ
รู้ว่าต้นไม้ช่วยให้อากาศดี ถ้าอากาศเสียมาก ๆ
มนุษย์ก็ตาย สัตว์และพืชก็ตาย ต่างนี้ก็คงคำวัญ
ที่ว่า

อากาศเป็นพิษ	ชีวิตจะสิ้น
ต้นไม้มีเท่านั้น	ทั้งกันและแก้

เมื่อผู้ใหญ่บ้านแจ้งให้ทราบแล้ว ประชาชน
ก็ช่วยกันถางหญ้า เตรียมหลุมสำหรับปลูกต้นไม้

และหาไม่ได้มาทำร้า พ่ออยู่บ้านทุกต้นไม่มา
ถึง ลูกเสือก็ช่วยกันขนลง แล้วแจกให้ประชาน
ปลูก วีระ นานะ และสมคิดปลูกมะม่วง ดวงแก้ว
ปลูกน้อยหน่า นานีและซูใจปลูกกุหลาบ เมื่อมี
ดอกจะได้ไข่บุชาพระ

พากผู้ใหญ่ช่วยกันปลูกต้นไม้หลายชนิด
บางชนิดมีผล บางชนิดมีใบหนาให้ร่มเงาเป็นที่
อาศัยพกร้อนของคนที่มาทำบุญ หรือคนที่ผ่าน
ไปมา ทุกคนร่วมมือกันด้วยความเต็มใจ เพราะ
ทุกคนทราบดีว่าต้นไม้มีประโยชน์มาก ให้หงดออก
ทั้งผล ทำให้อาการสดชื่นและช่วยให้ฟันตกตาม
ฤดูด้วย

“วันนี้ทำไม่ปิดไม่มา” วีระถามนานะ

“ปิดดองอยู่ดูเจ้าแก่ เพราะมันไม่สบายนะ”

นานะตอบ

“เจ้าแก่เป็นอะไร” วีระถามด่อ

“ยังไม่รู้ บีดิบกว่า มันไม่ยอมกินน้ำกินหญ้า” นานะตอบ

“ถ้าเจ้าแก่สบายนี่ บีดิคงต้องมาปลูกต้นไม้วันนี้เป็นแน่ เพราะบีดิชอบปลูกต้นไม้มาก เขาเคยบอกว่า อยากรักษาต้นมะม่วงไว้ในวัดให้มากๆ พอมะม่วงมีลูก จะได้ขอพระกินบ้าง” วีระพุดทุกคนหัวเราะขอบใจ

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

ข้าม	ถาง	ไฝ	ผ้า
ผึ้ง	สี	ไล	เลือ
ลิ่ง	ส้ม	ลั่น	หนา

ตัวอย่าง

ลัน	ลัน	ลัน
หนา	หน่า	หน้า

๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ :-

กำ	จำ	ดា	ดា
คำ	ขា	ทำ	นำ
ยำ	รำ	ลำ	ขា

๓. ตัว ญู ร ล สะกด อ่านเหมือน น สะกด และ รร เรียกว่า ร. หัน
อ่านออกเสียง เป็น ๗ น

เขัญ	อ่านว่า	เขิน
เขัญ	คำขวัญ	สำคัญ
พระราช	บรรทัด	บรรทุก
ข้าวสาร	ทหาร	ราชการ
ตำบล	ดันดาล	คนพาล

๔. อ่านและจำเป็นคำ

อาศัย	อ่านว่า	อา-ไส
-------	---------	-------

ชีวิต	อ่านว่า	ชี-วิด
มนุษย์	"	มะ-นุต (ออกเสียง มะ กีงเสียง)
พีช	"	พีด

๔. ฝึกอ่าน

ผ้าหนา น้อยหน่า หน้าหนา
 ขาวดำ gammio ถือล้ม
 ร่มเงา เข้าห้าม ข้ามไป
 ให้ลง โยงเรือ เสือดาว
 เข็บบูชา ศากขาวด
 จัดกระถาง กลางพระราช
 หาไม้ไผ่ ไกลักกำแพง
ผู้ใหญ่บ้านไปที่อำเภอ
ประขาชนร่วมมือกันทำงาน
มนุษย์ สตัว พีช เป็นสิ่งมีชีวิต

บทที่ ๑๔

ปีติเดินเข้ามาในห้อง ท่าทางไม่รื่นเริง
เหมือนทุกวัน ครูไพลินจึงถามว่า “วันนี้ ทำไม่
ปีติจึงมาโรงเรียนสาย”

ปีติดอบว่า “เจ้าแก่ตายแล้วครับ ผมจึง
ต้องช่วยพ่อผึ้งมันที่โคนดันไม่หลังบ้าน”

มานีตกใจร้องว่า “อ้าว เจ้าแก่ตายแล้วหรือ
น่าสงสารจริง เธอคงเลี้ยวามากนะ เพราะเธอ
รักมันเหลือเกิน”

ปีติน้ำตาไหล ครูไพลินจึงเข็ดน้ำตาให้
แล้วถามว่า “เจ้าแก่ป่วยเป็นอะไรตาย”

M. M.

“พ่อบอกว่า มันแก่มาก มันตายเอง ไม่ได้
เจ็บป่วยเป็นโรคอะไร” บิดดอบ

“ถ้าปิติพามันไปหาหมอที่โรงพยาบาล ให้
ตรวจรักษาและนิดยา เจ้าแก่อาจจะไม่ตายก็ได้”
ชูใจพุด

ครุไพลินอธิบายว่า “เจ้าแก่เป็นลสต์ ต้อง^๕
ไปหาหมอรักษาลสต์ หมอรักษาคนชราไม่ได้
ดีนั่นที่เจ้าแก่ไม่ได้ด้วย เพราะโรค ไม่เข่นนั่นบิด
และทุกคนในบ้าน จะต้องไปให้หม้อนาฬิ
บ้องกันไม่ให้ติดโรคจากลสต์”

“เวลาหนานี้ไม่สบาย พ่อพาไปหาหมอ
บางทีก็พาไปปลูกผี หรือนิดยาบ้องกัน โรคระบาด”
มานพุด

“เมื่ออาทิตย์แล้ว ก่อนบ้าจะพาดวงแก้ว
ไปเยี่ยมญาติที่ค่างจังหวัด บ้าก็พาไปปลูกผี”
ดวงแก้วพูด พร้อมกับเปิดแขนเลือ่ให้เพื่อนดู

ครูไพลินมองดูปฏิทินแล้วบอกนักเรียนว่า
“สปดาห์นี้จะเขิญหมอมากุยกับนักเรียนเรื่องวิธี
ป้องกันและรักษาโรคต่าง ๆ เช่น หวัด ตาแดง
คนที่เป็นหิดและเหาจะได้ตามวิธีรักษาด้วย”

“ผู้รู้สึกปวดศีรษะและคัดจมูก สงสัยว่า
จะเป็นหวัด โรงเรียนเลิกแล้ว คงจะต้องไปซื้อยา
ที่ร้านขายยา” สมคิดพูดร้อมทั้งหิบผ้าเช็ดหน้า
ปีกจมูก เพราะกลัวจะจำโรคคนอื่น

“สมคิดไม่ควรจะไปซื้อยาแก้ปวดศีรษะ
รับประทานเอง ควรจะไปให้หมอตรวจเสียก่อน

แล้วหมอจะสั่งยาให้” ครูไพลินแนะนำและบอกต่อไปว่า “วันนี้ต้องระวังด้วยอย่าไปเล่นกลางแดดเดียวจะปวดศีรษะมากขึ้น และอย่ารับประทานน้ำแข็ง โรงเรียนเลิกแล้วให้คุณพ่อรับพาไปหาหมอ เดียวครูจะไปหยิบยาให้รับประทานก่อน” แล้วครูไพลินเดินออกจากห้องไป

สมคิดพูดกับดวงแก้วเบาๆ ว่า “คุณครูไม่ให้กินน้ำแข็ง ของชอบของฉันเลี้ยด้วยซี”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

กัน	แก้	แก้ว	ก้อน
จำ	ดิน	ตำ	บ้าน
ป่วย	ป่อง	ปื้น	อ่าง

ตัวอย่าง

ปอง	บีอง	บีอง	ปอง	บีอง
-----	------	------	-----	------

๒. ฝึกอ่านคำที่มีเสียง สระ ๒

ตัว	หัว	พวก
บาก	สวน	ชวน
ดวง	หวง	จวด
ปวด	ขวบ	รواب
บวบ	สworm	มวย

๓. คำที่มีไม้ไห่คู่ (๒) ทำให้เสียงสั้นลง

ตัวอย่าง เอ็น-เอ็น

ฝึกอ่านคำที่ใช้ไม้ไห่คู่ (๒)

กี	เก็บ	แข็ง	เจ็บ
เจด	เข็ด	เด็ก	เต้ม
เป็น	เบ็ด	เร็ว	เล็ก
เสริฐ	เอ็ด	เห็น	เหม็น

๔. ตัว จ ช ต ติ น สะกด อ่านเหมือน ด สะกด
ฝึกอ่าน

เสริฐ	เทว	อำนาจ	รังเกียบ
มนุษย์	กระดาษ	โภช	เศษ
พีช	ประโยชน์	ชาติ	ญาติ
ชีวิต	อาทิตย์	ชื่อลัตต์ย์	ลัตต์ว

๕. อ่านและจำเป็นคำ

จะมูก	อ่านว่า	จะ-หมูก
(ออกเสียง จะ กึ่งเสียง)		
ปฏิทิน	"	ປະ-ຕີ-ທິນ
(ออกเสียง ປະ ກິງเสียง)		
ศรีษะ	"	ສີ-ສະ

เป็นหวัด ผลัดผ้า มาตรราษ ปрудหัว
 ตัวเหา เท้าบวม สวนไส่ ไปสวน
 จวนแลร์จ เข็ดแบง แข็งแรง แบงเก็บ
 เจ็บป่าย ข่วยเหลือ เขื่อพัง ผั้งคิน

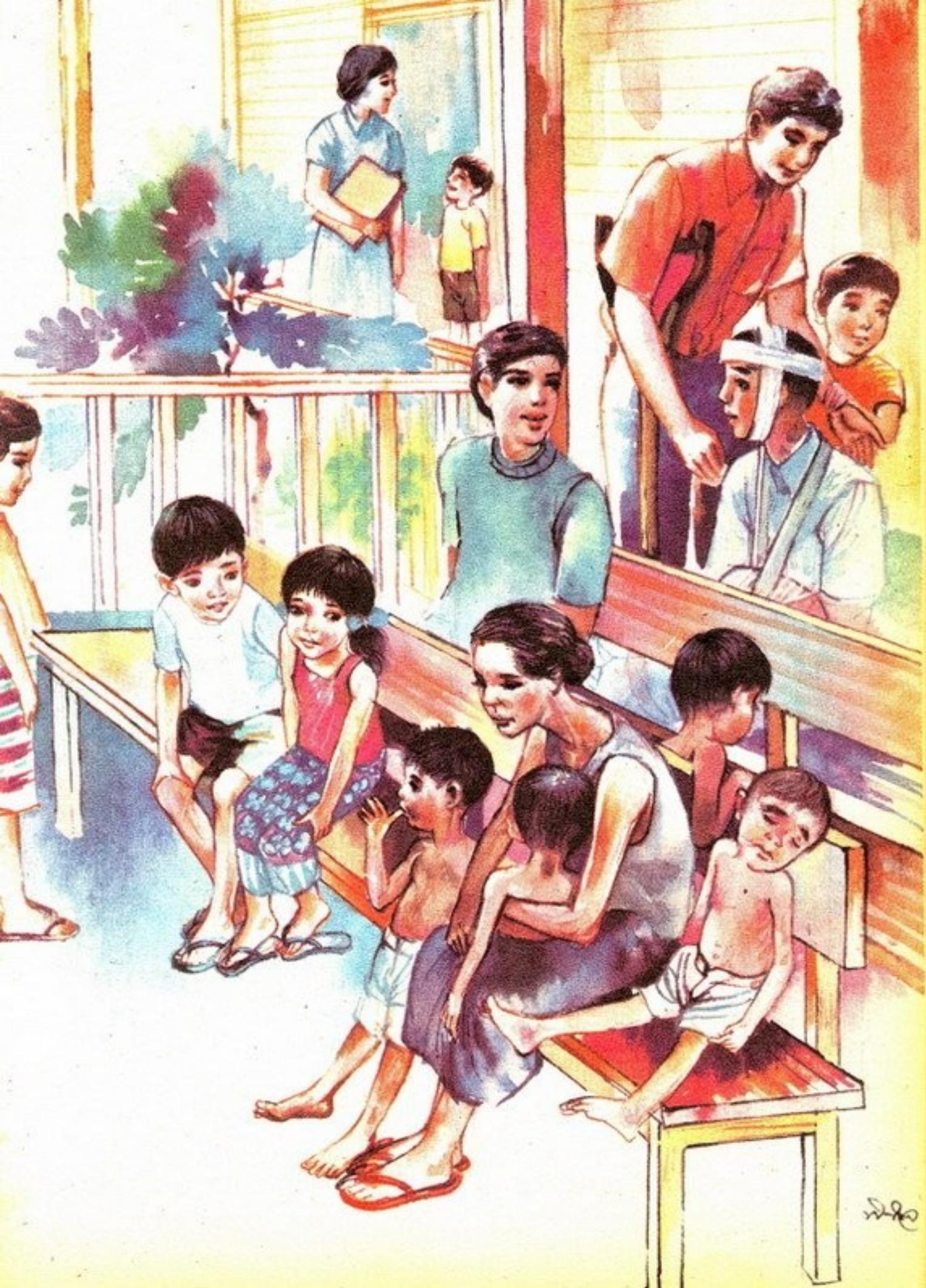
รื่นเริงใจ ไปปลูกผี
 ศรีษะเรา เข้าไปเยี่ยม
 เตรียมนิดยา หาปูนทิน

ฉันรู้สึกเลียใจ
อย่าจำրดผู้อ่อน
ครูบอกวิธีบ้องกันหิดและเหา

บทที่ ๑๕

แม่ของมานีไปตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาล
ประจำอำเภอ นานะ และมานีไปกับแม่ด้วย เพราะ
เป็นวันเสาร์ ไม่ต้องไปโรงเรียน เข้าพบชูใจกับย่า
และปิติ กับพ่อ

วันนี้มีคนจำนวนมากมารับการตรวจที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ บางคนเป็นไข้ต้องห่มผ้า
หนา ๆ เพราะหนาว บางคนปวดท้อง หม้อตรวจ
และให้ยา รับประทานแล้วกลับบ้าน เด็กคนหนึ่งตก
ต้นพุทรา พ่อของเขางสังสัยว่าแขนจะหัก จึงพามา

หมายมอ ชายคนหนึ่งถูกกระจากบาดเท้าเดินไม่ได้
ญาติต้องหามมาให้หมอยืบแพล

นานีจึงถามขุ่นใจว่า “ເຮືອຍາກຈະເປັນໜມອ
ເຮົອກລ້າເຢັບແພລຫວີ່”

ขุ่นใจบอกว่า “ຈັນທຳໄດ້ ຈັນອຍາກຂ່າຍໜມອ
ຈັ້ງເລຍ”

“ຈັນກີ່ຂ່າຍໜມອໄດ້” ປິຕິພູດ

“ເຮືອຈະຂ່າຍໜມອທຳອະໄຣລ່າ” ມານະຄາມ

“ຂ່າຍຫຍີບຂອງໃຫ້ໜມອໄງລ່າ” ປິຕິຕອບ

นานีพูดว่า “ເຮືອໄມ່ຕັ້ງຂ່າຍໜມອຫຮອກ
ອຢ່າຊນ ຈນແນນທັກ ຕັ້ອນມາໃຫ້ໜມອຮັກໜັກ
ແລ້ວກັນ”

หญิงคนหนึ่งนั่งอุໝມລູກຕັ້ງເລັກໆ ແລະຍັງມີນັ້ນ
ອຢ່າຊັງ ອີກຫລາຍຄນ ປິຕິເຫັນກີ່ຈຳໄດ້ຈຶ່ງເລ່າໄຫ້

เพื่อนพึ่งว่า “หญิงคนนั้นสร้างบ้านอยู่ไกล์ตันไทร
ริมสระหลังบ้านปีติ เขายากจนมากไม่สามารถ
หาเงินมาเลี้ยงลูกให้กินดีอยู่ดีได้ ลูกๆ จึงมี
ลุขภาพไม่ดี”

“พ่อของเด็กไปไหนล่ะจ๊ะ” ชูใจตาม
ปีติเบาๆ

“ตายเมื่อวานแล้ว” ปีติตอบ

มานะ มานี และชูใจรู้สึกลงสารครอบครัว
น้ำมาก เขาเห็นหญิงคนนั้นผอม หน้าตาเหลือง
เหลือผ้าเก่า ลูกๆ ก็ผอมและสกปรก บางคน
นั่งหลับ บางคนก็ดูด้น้ำ ตามแขนขา มีรอยยุงกัด
แสดงว่าอนอนไม่ถูกมีด

ปีติเข้าไปถามว่า “บ้ามาทำไม่ครับ”

“พาลูกๆ มาตรวจจะ และจะมารับเจ้ายา
ด้วย” หญิงคนนั้นตอบ

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

ไข่	หาม	ผึ้ง	เหา
เลีย	ไหม	หมອ	humili
หวี	หมู	หลัง	ไหล

ตัวอย่าง

หาม	หำม	หັນ
ไหว	ไหວ	ไหว

๒. ฝึกอ่าน
คำที่ใช้ :

ผุ	ดุ	ยุ
ลุก	มุก	รุก
ถุง	ตุง	พุง
นุ่ม	อุ่ม	มุ่ม
ลุม	ปุย	ยุบ

คำที่ใช้ :

หุ	ปุ	ง
ถูก	จุง	ลูบ
ขุ่น	ตุ่ม	พุ่น

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ก (แม่ กก)

ศอก	บอก	ลอก
หัก	บัก	ทัก
ฉีก	อิก	ซีก
แขก	เจก	แรก
ฉก	ตก	نك

ลึก จิก ยก

๔. ฝึกอ่านคำ ควบกล้ำ
คำที่ออกเสียงตัว ร

พระ กระเจก ประจำ ประโยชน์

กรง ตรง ครบ ปรบมือ

กราบ พริก ครัง ครอบครัว

เพรา เตรียม เปรียบ เครื่องบิน

คำที่ไม่ออกเสียงตัว ร

สระ ศีรษะ จริง

คำที่เปลี่ยนเสียง (กร ออกเสียงเป็น ช)

พุตรา ไทร ทราบ ทราย

๕. อ่านและจำเป็นคำ

สามารถ อ่านว่า สา-มาด

พุตรา   "   พุด-ชา

ไทร   "   ไช

ทราบ   "   ชาบ

ทรั� อ่านว่า ชัย

สร้าง " สร้าง

สุขภาพ " สุก-ชะ-พاب

(ออกเสียง ชะ กีงเสียง)

๖. ฝึกอ่าน

หาบหาม	กลวยหำม	ห้มยุง	กางมุง
ถุงเท้า	ข้าวสุก	ลูกนั้ง	ครังก่อน
นอนหลับ	ไม่กลับ	นับครบ	ปรบมือ
ซื้อพริก	ปีกหาง	สร้างศาลา	หากะจะ
ต้นไทรใหญ่	ไม่สามารถ		
มีบาดแผล	ยาแก้ไข้		
ไข้ผ้าห่ม	กันลมหนาว		
<u>ยุงไม่กัดฉัน</u>			
<u>นักเรียนมีสุขภาพดี</u>			
<u>ต้นพุตราอยู่ใกล้สระ</u>			

รายชื่อหนังสือเรียนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดให้ใช้ในโรงเรียน ตามคำสั่ง
 กระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก ๓๙/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม
 ๒๕๓๑ และจัดพิมพ์จำหน่ายโดยกองบังคับการค้าของคุรุสภา

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๑	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๒. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๒	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๓. แบบฝึกหัดภาษาไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๔. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หรือหนังสือเรียนคณิตศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
	ฉบับปรับปรุง

“รักลูกหลาน รักชาติ อย่าฉ้อราษฎร์บังหลวง”

โดย นาพสราญเพ็ตติน โพธิ์ทอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนพะวงหนูยิง จ.อุบลราชธานี

01122010018

ผู้ดูแล: โรงเรียนที่ศูนย์กลางภาษาพื้นเมือง
 แห่งชาติ ดำเนินการโดย ผู้ดูแลและผู้ตรวจสอบ

๑๙๐๐๑๐๕ (๑)